SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 120, ЧИСЛО 50, П'ЯТНИЦЯ, 13 ГРУДНЯ 2013 РОКУ | 1893 | Vol. 120, No. 50, FRIDAY, DECEMBER 13, 2013 | $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

Головний уряд УНСоюзу вітає патріотів України

Головний уряд Українського Народного Союзу переслав 8 грудня на руки Руслани Лижичко вітання учасникам „Маршу мільйонів" в Україні, текст якого вміщуємо.

Дорогі брати і сестри українці на Евромайданах України!

Ми з Вами!

Від Головного уряду Українського Народного Союзу в США і Канади з 50-тисячним членством вітаємо вас, дорогі українці, з нагоди „Маршу мільйонів". Ми висловлюємо свою солідарність з усіма демократичними силами в Україні та у всьому світі, які підтримують курс України на інтеґрацію з Евросоюзом. Долучаємо свої голоси і молитви до ваших. Перемога буде!

Головний уряд
Українського Народного Союзу

На Евромайдані: без страху в очах

Київ, Евромайдан, ніч з 10 на 11 грудня. (Фото: Тарас Хімчак/Euromaidan Journalist Collective)

Анатолій Гриценко

КИЇВ. – Ніч з вівторка на середу, 11 грудня... Понад 10 годин на морозі – у сутичках, з фізичним і нервовим навантаженням. Але ми таки втримали барикади з боку вулиці Михайлівської від нічних атак „Беркуту" й „Гепарду" Внутрішніх військ.

Понад 1,000 спецбійців, оснащених і споряджe-

(Закінчення на стор. 17)

Посвячено наріжний камінь пам'ятника жертвам Голодомору

Під час закладення наріжного каменя меморіялу (зліва): Роберт Фогель, Лариса Курилас, Конґресменка Марсі Каптур, Посол Олександер Моцик, Михайло Савків, Антоні Фішер, Конґресмен Сандер Левін, Олександер Северин. (Фото: Яро Бігун)

Петро Часто

ВАШИНҐТОН. – Впишімо ще один особливий день в історичний календар – і нашої громади у США, і України, і всього світового українства: в середу, 4 грудня, у столиці країни відбулося закладання і посвячення наріжного каменя на місці, де стоятиме монументальний пам'ятник багатомільйонним жертвам Голодомору-геноциду в Україні 1932-1933 років.

Як бачимо – не без теплого почуття в серці і не без оптимістичної думки – української присутности на благословенній землі Вашинґтона стає все більше. Хтось з наших старших віком читачів може сумно похитати головою: мовляв, так, але як же довго і як тяжко доводилися нам цю присутність виборювати. Це також є правдою, але ж інакше не буває: тільки те, що здобуто великими зусиллями, непідвладне часові і ніколи не втрачає ціни. І річ зовсім не в кількості українських символів у Вашинґтоні, а в тому, що кожен з них сутнісно цінний, кожен попередній – як духовно формуюча сходинка до наступного.

Згадаймо, за яких обставин Президент Вудро Вилсон проголосив Український день у квітні 1917 року – як тяжко було нашій громаді, її самовідданим провідникам домогтися, щоб у президентській проклямації містилося роз'яснення, що русини понищеної російською армією Гали-

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

США закликали до діялогу

КИЇВ. – Президент Віктор Янукович 10 грудня провів телефонну розмову з віце-президентом США Джозефом Байденом. Під час розмови вони обговорили ситуацію в Україні та можливі шляхи її вирішення. Дж. Байден наголосив на необхідності початку діялогу влади з провідниками опозиції для вирішення ситуації. *(Радіо „Свобода")*

„Freedom House" закликає до санкцій

КИЇВ. – Правозахисна організація „Freedom House" 9 грудня закликала США і Евросоюз запровадити санкції проти керівництва України у разі, якщо воно застосує силу проти мирних демонстрацій. У повідомленні, поширеному організацією, також йдеться про те, що відставка Віктора Януковича і позачергові вибори є „єдиним ненасильницьким методом завершити протистояння з демонстрантами". Провідник „Freedom House" Дейвид Крамер заявив: „Президент Янукович втратив довіру і леґітимність в очах українського народу". *(Радіо „Свобода")*

Київ – без Леніна

КИЇВ. – Партія „Свобода" взяла відповідальність за знесення 8 грудня пам'ятника Володимирові Ленінові в центрі Києва. Народний депутат Ігор Мірошниченко сказав: „Прийшли патріоти України й знесли цього боввана, тому що він не має права стояти на нашій землі. І я впевнений, що з падінням Леніна в Києві впаде режим Януковича". Голова Харківської обласної державної адміністрації Михайло Добкін розпочав збір грошей на відновлення пам'ятника В. Ленінові в центрі Києва. *(„Голос Америки")*

Евросоюз не дасть грошей Україні

БРЮСЕЛЬ. – 11 грудня представник Европейської комісії Олів'є Бейлі заявив, що Евросоюз не виконає вимогу влади в Києві, яка заявила про необхідність фінансової допомоги Україні в разі підписання Угоди про асоціяцію з ЕС. За його словами, розроблений проєкт угоди і так допоможе Україні досягти піднесення економіки, оскільки містить, зокрема, пляни інвестицій. Раніше Прем'єр-міністер України Микола Азаров заявив, що в разі підписання угоди про асоціяцію Україні необхідна фінансова допомога в розмірі 20 млрд. евро у вигляді кредитів. *(„Економічна правда")*

Опозиція не піде на переговори

КИЇВ. – Представники опозиції не мають наміру брати участь у засіданні „круглого столу" в національному палаці „Україна", де плянують обговорити пропозиції громадськости щодо політичної стабільности в Україні. В опозиційних партіях 10 грудня заявили, що не отримували запрошення на цей захід, а передумовою їхньої участи у „круглому столі" є виконання раніше озвучених її представниками вимог, зокрема звільнення затриманих у ході масових акцій у центрі Києва, покарання винних у побитті протестувальників у ніч на 30 листопада та 1 грудня, а також відставка уряду Миколи Азарова. *(Бі-Бі-Сі)*

На Майдані буде ковзанка

КИЇВ. – Міська державна адміністрація 10 грудня розпорядилася влаштовувати на Майдані Незалежности ковзанку на період з 15 грудня по 15 березня щорічно з 2013 року по 2016 рік. Ініціятива походила нібито від Товариства з обмеженою відповідальністю „Всесвіт РВН" (Київ). Адміністрація попросила сприяти в забезпеченні ковзанки комунальні служби столиці. Товариство „Всесвіт РВН" створене у 2006 році. Директор – Вікторія Тиха. *(„Українська правда")*

Поляки підтримують Україну

КИЇВ. – „Дві третини поляків підтримують евроінтеґрацію України", – повідомив 10 грудня під час прес-конференції у Києві аналітик польського Інституту публічних справ Лукаш Венерський. У Польщі европейські прагнення України найчастіше підтримують старші за віком респонденти. 77 відс. опитаних сказали, що приєднання України до Евросоюзу було б для неї надзвичайно корисним. Дослідження проводилося влітку цього року шляхом телефонного опитування. *(УНІАН)*

Колишні президенти України – за діялог влади з громадянським суспільством

4 грудня українські засоби масової інформації оприлюднили Заяву колишніх президентів України Леоніда Кравчука, Леоніда Кучми і Віктора Ющенка з приводу теперішніх масових протестів у Києві та в усіх великих містах України проти відмови Президента В. Януковича від европейського курсу країни і переорієнтації її на Москву. Нижче вміщуємо текст цієї заяви.

В Україні розгортається глибока політична криза, яка може мати важкі наслідки для всієї Української держави, її територіяльної цілісности, незалежности та суверенітету.

Першопричиною цієї кризи є несистемна робота Уряду з підготування до укладання Угоди про асоціяцію з Европейським союзом на саміті у Вільнюсі 29 листопада. Викликає подив, що в останні дні перед цією непересічною для України та всієї Европи зовнішньополітичною подією українське керівництво різко змінило тональність заяв і вектор своїх дій. В односторонньому порядку приготування до підписання Угоди було припинено. При цьому поспішне одномоментне рішення досі не має переконливих пояснень і альтернатив. Чесні арґументи, а вони реально існують, своєчасно не були донесені ані до зовнішньополітичних стратегічних партнерів України, ані до Українського народу.

Розчарування людей щодо европейського майбутнього України призвело до того, що сотні тисяч громадян вийшли на вулиці з вимогою повернутися до европейського курсу, бо для них европейські цінності і спосіб життя є особистим громадянським вибором. Відчуття обману надає мітинґам особливого емоційного забарвлення, поглиблює недовіру до влади.

Слабкість української позиції і перед Европейським союзом, і перед Російською Федерацією очевидна. Україна до цього часу не засвідчила чітко виробленої стратегії і тактики в европейському та російському напрямках. Попри те, що законом про основні засади внутрішньої та зовнішньої політики однозначно визначено курс евроінтеґрації, у практичній роботі влади нерідко спостерігаються коливання між Заходом і Сходом. Потрібні обґрунтовані стратегічні лінії діяльности.

Ми висловлюємо солідарність з мирними громадянськими діями сотень тисяч молодих українців. Спричинені несприйняттям різкої зміни европейського курсу, вони є свідченням громадянської зрілости, мужности, демократизму українців та віри у їхню здатність змінити своє життя і життя країни. Практика вирішення стратегічних питань розвитку України без публічного обговорення і раціонального обґрунтування, розбіжності тлумачень українських урядовців щодо европейського курсу є неприпустимим і породжує суперечливе тлумачення політики.

Вперше український народ вийшов на вулиці з неполітичною вимогою, яка має безпрецедентну масову підтримку. Їхня щира відданість европейському виборові, демократичним цінностям, патріотизм викликають велику повагу.

Проте, розв'язку кризи покищо не знайдено. Криза поглиблюється, і ми бачимо ризики втрати контролю над ситуацією. Апогеєм стало застосування надмірної сили до мирних демонстрантів, яким Конституцією і законодавством ґарантовано право висловлювати свою позицію. Створено перший за роки української незалежности небезпечний прецедент, коли влада вдалася до силового розгону мирного Майдану. Жорстокість, з якою діяли спецпідрозділи міліції, має бути не лише публічно засуджена, але й покарана відповідно до українського законодавства, як абсолютно неприйнятна у демократичній країні.

Стихійність масових виступів та вкинутий у протестні настрої радикалізм можуть мати небезпечні наслідки. Сторони мають негайно відмовитися від будь-яких спроб вирішити політичні питання силовими методами. Заклики до захоплення адміністративних будинків, революційних дій, запровадження надзвичайного стану, непокори окремих міст і реґіонів центральним органам влади, протиставлення українців сходу і заходу мають бути припинені, як небезпечні та непередбачувані.

Ми вважаємо, що Уряд України не забезпечив належного підготування до підписання Угоди про асоціяцію з ЕС, чим спричинив ескаляцію політичної кризи.

Вихід з ситуації має бути знайдений через відкритий діялог з громадянським суспільством. Вирішення політичної кризи необхідно терміново починати шукати у форматі загальнонаціонального круглого столу. Учасниками такого формату мають стати справжні інституції громадянського суспільства, які спираються на широку підтримку українських громадян і можуть представляти їхню позицію послідовно і чесно. Ціннісною основою такого діялогу мають стати демократія, рівність, свобода вираження своєї позиції, европейські устремління українського народу, довіра і чесність усіх учасників.

У рамках врегулювання ситуації ми висловлюємося за повернення до переговорів з европейськими офіційними інституціями з приводу укладання Угоди про асоціяцію. Переконані, цей крок стане основним стабілізаційним пунктом узгодженого пляну дій. З урахуванням заяв про підтримку, які уже прозвучали з боку представників ЕС, Евросоюз має вкотре засвідчити відданість стратегічному характеру відносин з Україною та запропонувати кроки, в том числі фінансово-економічні, які б привели до якнайшвидшого підписання документу. Висловлюємо сподівання, що українська влада також буде послідовною у виконанні цілей евроінтеґраційної політики, визначених законодавством і здійснить оперативні кроки, які дозволять укласти Угоду у максимально стислі терміни.

Закликаємо владу не вдаватися до будь-яких дій, які передбачають застосування сили до мирних громадян та адекватно оцінити значення подій, які розгортаються в країні. Закликаємо об'єктивно розслідувати кожен випадок застосування насильства та не вдаватися до кримінального переслідування тих, хто протестував мирно. Будь-які варіянти радикалізації, насильства, тоталітарних форм правління, як відповіді на позицію сотень тисяч українців, мають бути категорично заперечені.

Ми не можемо знати вичерпного переліку всіх пропозицій для виходу з ситуації, яка складається, проте ми чітко стоїмо на тому, що голос українських громадян має обов'язково бути почутий владою. У всіх своїх діях влада насамперед має бути націлена на збереження єдности українського народу, територіяльної цілісности, незалежности та суверенітету України, посилення демократичних засад, відновлення її міжнародної репутації як надійного передбачуваного партнера.

(Текст Заяви друкується за: http://glavcom.ua/articles/15878.html.)

Джон МакКейн: „Українці вже не бояться"

ВАШІНҐТОН. – Американський сенатор-республіканець від штату Арізона Джон МакКейн 11 грудня опублікував заяву з приводу використання насильства владою України проти мирних демонстрантів у Києві: „Це жахливо, що українська влада вирішила використовувати насильство і утиски проти мирних демонстрантів на Майдані в Києві. Така негідна поведінка порушує найосновніші універсальні права – особливо свободу слова і зібрання, які є невід'ємними правами всіх людей", – наголосив сенатор.

„Якщо уряд України вважає, що брутальна сила і політика залякування допоможуть йому вийти з поточної кризи, то він глибоко помиляється. Все більше і більше українців демонструють, що вони вже не бояться. Ці мужні чоловіки і жінки повинні знати, що вони не одні. Їхні друзі в усьому світі солідарні з ними. Ми будемо привертати увагу світової громадськости до боротьби України за свободу, справедливість і можливості. Ми вимагатимемо наслідків за будь-які злочини, скоєні проти українців, які мирно користуються своїми основними правами людини", – заявив Дж. МакКейн з приводу використання насильства проти мирних демонстрантів на Майдані.

(„Голос Америки")

Евромайдан готується до тривалої боротьби

КИЇВ – Після того, як „реґіональна“ більшість у Верховній Раді вберегла уряд Миколи Азарова від відставки, опозиція готується до тривалої боротьби. До цього, виступаючи зі сцени Евромайдану, закликали учасників акції провідники опозиційних фракцій. Вони наголошують на необхідності продовжувати облогу урядових будівель.

„Цей уряд не може здійснювати влади – і не даремно урядові приміщення заблоковані. Що робити з цього приводу? Є два способи. Перший спосіб демократичний: якщо ми бачимо, що цей уряд не має народної підтримки – мають бути перевибори. Другий спосіб – силовий. Перший крок був на Майдані, коли влада застосувала силу. Реакцію ми побачили. Силовий спосіб призведе до надзвичайно небезпечних наслідків: суспільство, яке зараз є на Майдані, радикалізується. Далі це суспільство піде з Майдану, а натомість вийдуть прихильники радикальних дій“, – розповів про подальші перспективи протестів в інтерв’ю для Радіо „Свобода“ один з провідників Евромайдану, позафракційний народний депутат Петро Порошенко.

Експерти зазначають, що саме влада, жорстоко побивши прихильників евроінтеґрації на Майдані Незалежности, найбільше зробила для того, аби на акцію протесту вийшла величезна кількість людей. Але й це не змусило владу до переговорів та поступок. Тепер перед опозицією стоїть завдання утримати людей на Майдані Незалежности, аби акція протесту тривала. Натомість дедалі більше учасників акції хочуть почути від своїх очільників про подальший плян дій.

На думку соціяльного психолога Олега Покальчука, акція на даному етапі переживає кризу, оскільки „буде ефект звикання, і акція перетвориться на такий собі гуртожиток. Одне діло, коли люди на полі бою – тоді виникає зовсім інший настрій“.

Ще одним стимулом може стати внутрішня структуризація у лавах учасників акції. Причому частину повноважень провідники опозиції мали б передати самим активістам, вважає О. Покальчук.

Політолог Володимир Фесенко також звертає увагу на те, що провідники опозиції не досить залучають активістів до організаційних моментів. Особливо це стає зрозумілим, якщо порівняти Евромайдан з Помаранчевою революцією 2004 року.

„Тоді були польові командири майдану з чіткими функціями. А зараз де вони? У мене є підозра, що дехто з провідників, особливо в „Батьківщині“, мають певні ревнощі. Вони не хочуть, щоб з’являлися нові люди на трибуні Майдану. Але ж зараз не до ревнощів“, – наголошує В. Фесенко.

Також серед активістів Евромайдану обговорюється ідея про пікетування не лише адміністративних будівель, а й президентської резиденції „Межигір’я“. Координатор громадської організації „Спільна справа“ Олександер Данилюк переконаний, що Евромайдан розвивається в правильному річищі.

„Такі вимоги виконуються лише внаслідок довготривалої масової акції. Люди повинні готуватися до того, що через тиждень чи два деморалізована міліція зніме свої пости, і треба буде просто зайти й витрухнути декого з кабінетів“, – зазначає О. Данилюк.

За словами громадського активіста, владі вигідно, що на чолі багатотисячної акції протесту стоїть налаштована на мирні переговори парляментська опозиція.

Тим часом Партія Реґіонів вимагає від Генеральної прокуратури правової оцінки фактів захоплення і блокування адміністративних будівель органів центральної влади. Також у заяві, розміщеній на офіційному партійному сайті, наголошується на тому, що „з метою забезпечення безперешкодної роботи конституційних органів влади Партія Реґіонів мобілізує своїх прихильників для забезпечення надійного захисту та створення необхідних умов для стабільної роботи“.

(Радіо „Свобода“, 4 грудня)

В Україні настав новий час

Звернення Ініціятивної групи „Першого грудня", проголошене в Києві 8 грудня.

Український народе!

Звертаємося до всіх – до Президента України, законодавчої, виконавчої та судової влади, громадських активістів, діячів культури, підприємців, усіх спільнот і верств нашого народу.

Уже вдруге народний Майдан піднімає Україну – піднімає її у власних очах і в очах світу. Свободу і гідність він ставить понад усе.

Ми хочемо подякувати всім, хто вийшов на майдани України.

Своєю присутністю Ви засвідчуєте: наша держава буде міцно розвиватися саме тоді, коли на підставі тисячолітньої традиції шануватиме духовні цінності.

Европейський Майдан став найважливішим фактором українського політичного життя на тривалу перспективу.

Ми хочемо великих і серйозних змін у нашому житті. Вони стосуються найважливішого – принципів взаємин і втілення демократичних цінностей Европи.

І ті, хто сьогодні здійснює владу, і ті, хто прагнуть її змінити, мають усвідомити свій обов’язок підпорядковуватися і служити громадянам.

На Майдані знайшла себе наша молодь.

Тут народилася Україна XXI ст.

Зупинімо сумніви і докори. У свої сили треба вірити по-справжньому.

Наш новий Майдан – є доказом бажання нашого народу жити у нормальній, вільній і демократичній державі.

Ми рішуче виступаємо проти насильства, яке не приймаємо і засуджуємо.

Нашу спільну добру волю має бачити вся країна.

Однією з найбільших цінностей, які маємо особливо берегти, – це єдність і цілісність України, яку хочуть порізнити неправдою і маніпуляцією.

Немає істотної різниці між громадянами України, особливо між молоддю.

Ми повинні не тільки бути, але і діяти як один народ.

Маємо навчитися говорити один з одним і вести конструктивний діялог, незалежно від поглядів чи реґіонального походження.

Влада повинна почути народ і розпочати з ним розмову.

Ініціятивна група „Першого грудня“ запрошує до відкритого діялогу Президента України, трьох попередніх глав Української держави, представників політичних структур і громадськости.

Народ не сприйме обману.

Діялог повинен бути щирий.

Народ на майданах є свідком гіркого досвіду: провал підпису асоціяції з Европейським союзом – це результат висловлювання неправди. І цього не можна повторити.

Влада мусить підтвердити серйозність бажання порозумітися.

Майдан відображає вимоги і почуття мільйонів людей всієї країни.

Перше. Президент повинен прийняти історичне рішення і оголосити про остаточну готовність України підписати Угоду про асоціяцію з Европейським союзом у термін, публічно визначений з европейськими партнерами.

Друге. Майдан очікує суворого покарання тих, хто застосував силу проти громадян.

Вимагаємо звільнити всіх незаконно ув’язнених учасників мирних протестів і припинити будь-які переслідування громадських активістів і студентів.

Третє. Майдан вважає, що нинішній уряд повинен піти у відставку для загального добра держави.

Кров дітей, покалічених 30 листопада, – на його руках. Акт насильства позбавив уряд морального права керувати державою. Ми будемо нагадувати про це постійно.

Пане Президенте, знайдіть мужність прийняти ці рішення.

Майдан – це початок.

Організуймо сили для великих змін.

В Україні настав новий час.

(„Українська правда")

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Джон Керрі засудив насильство

ВАШІНҐТОН. – Державний секретар США Джон Керрі 11 грудня засудив дії українських силовиків. „Сполучені Штати висловлюють огиду з приводу рішення української влади зустріти мирні протести на київському Майдані спецназом, бульдозерами і палицями, а не повагою до демократичних прав і людської гідности, – сказано у його заяві. – Під звук церковних дзвонів посеред диму на вулицях Києва Сполучені Штати стоять з народом України. Він заслуговує на краще“. Заява надійшла в той час, як у Києві тривала візита заступника Державного секретаря у справах Европи і Евразії Вікторії Нуланд і Верховної уповноваженої ЕС з питань зовнішньої політики і політики безпеки Кетрін Ештон. В. Нуланд сказала, що США переконані в шансах врятувати „европейське майбутнє“ України. „Саме на чолі цього ми б хотіли бачити президента, бо це вимагатиме негайних безпекових кроків“, – сказала В. Нуланд. *(Бі-Бі-Сі)*

Грузинів видаляють з Києва

КИЇВ. – Журналістам грузинської телекомпанії „Табула“, які працюють у Києві, українські спецслужби наказали покинути Україну. Журналістам зачитали постанову Служби безпеки України від 10 грудня, згідно з якою вони повинні покинути Україну за участь у масових заворушеннях. Також працівники спецслужб зачитали статті Кримінального кодексу України. Як відомо, на Евромайдані у Києві українців підтримувала грузинська делеґація з прапорами своєї країни, зокрема члени опозиційної грузинської партії, а колишній Президент Грузії Михайло Саакашвілі промовляв українською мовою. *(„Українська правда“)*

Військові моряки отримали дипломи

СИМФЕРОПІЛЬ. – У Криму, на базі Окремої бриґади берегової оборони Збройних сил України 3 грудня відбулася урочиста церемонія вручення дипломів 28 військовослужбовцям, які найближчим часом звільняться з війська. Цій події передувала 500-годинна програма з перенавчання військових цивільним професіям. Викладачі Таврійського національного університету ім. Володимира Вернадського протягом трьох місяців реґулярно проводили заняття з слухачами на території бригади. Дипломи вручили голова громадського руху „Ліґа офіцерів Севастополя“ Володимир Лукичов, управитель програми у військово-політичній сфері проєктів Організації з безпеки і співробітництва в Европі (ОБСЕ) в Україні Олександер Гладкий та директор департаменту Міністерства соціяльної політики України Максим Андросенко. *(УНІАН)*

Напад на редакції

КИЇВ. – 9 грудня редакції інтернет-видання „Цензор.нет“, газети „Вечірні вісті“ та INTV, захопив спецпідрозділ озброєних людей. Співробітникам наказали відійти від комп’ютерів і не телефонувати. Народний депутат Олександер Турчинов повідомив, що спецпідрозділ „Беркут“ увірвався до бюра партії „Батьківщина“ на цій же вулиці Турівській. Після того, як людей поставили біля стіни „силовик“ заявив: „Ми проводимо вилучення техніки у вашому приміщенні, тому що у нас є рішення суду“. *(Інститут масової інформації)*

Фреґат закінчив плавання

СЕВАСТОПІЛЬ. – Фреґат Військово-морських сил України „Гетьман Сагайдачний“ в рамках виконання операції НАТО “Океанський щит” 4 грудня завершив четверте патрулювання в Аденській затоці у складі багатонаціонального корабельного з’єднання і 4 грудня прибув до порту Салала (Республіка Оман). Особовий склад, який відзначився у патрулюванні за впевнені, рішучі дії та високий професіоналізм, було нагороджено грамотами та подяками. У період 24 листопада-4 грудня під керівництвом контр-адмірала Андрія Тарасова персонал забезпечував безпеку судноплавства у визначених районах Аденської затоки. 30 листопада корабель відвідали керівники тактичної групи операції „Океанський щит“ на чолі з командором Генінґом Амундсеном. *(УНІАН)*

АМЕРИКА І СВІТ

Не конфлікт, а тільки „непорозуміння“

СЕУЛ. – 6 грудня віце-президент США Джозеф Байден зустрічався з Президентом Південної Кореї Пак Кин Хе. Сеул був останньою зупинкою у подорожі Дж. Байдена країнами Азії, в центрі уваги перебувала напруженість з приводу проголошеної Китаєм зони безпеки у районі спірних островів. Виступаючи у Синьому Домі (президентській резиденції) Дж. Байден сказав, що не повинно бути сумнівів щодо відданости Вашінґтону справі збереження балянсу в реґіоні. Дж. Байден прибув до Сеулу з Пекіну, де заявив, що нова китайська зона проти-повітряної оборони створила „значне побоювання“ у реґіоні. Сполучені Штати, Японія і Південна Корея іґнорують цю зону у Східньокитайському морі. Разом з тим Дж Байден запевнив, що конфлікт між Пекіном і Вашінґтоном не є неминучим, незважаючи на певні непорозуміння. *(„Голос Америки“)*

Помер Нельсон Мандела

ПРЕТОРІЯ. – 5 грудня в Південно-Африканській Республіці помер, у 95-річному віці, колишій Президент країни, лавреат Нобелівської нагороди миру Нельсон Мандела. У 1994 році він став першим місцевим африканським главою держави, остаточно подолавши режим апартеїду, з яким боровся все своє життя. Державна церемонія похорону відбудеться у Преторії 14 грудня, після чого тіло покійного завезуть для захоронення в його рідне село Куну. На похорон Н. Мандели поїхав Президент США Барак Обама. *(„Кореспондент“)*

Нелеґалів буде менше

БРЮСЕЛЬ. – З початком грудня в Європейському союзі вступила в дію єдина система спостереження за кордонами, хоч на першому етапі вона буде покривати тільки південні і східні межі шенґенської зони. У цей період в системі братимуть участь 18 країн – членів ЕС. Крім того, система охопить і Норвеґію, котра не входить в ЕС, але вважається частиною шенґенської зони. Особлива увага буде надана південній частині ЕС, яка в останні роки зазнає масового нашестя іміґрантів. Мова йде передусім про Еспанію, Італію і Мальту, куди нелеґали дістаються морем. За перше півріччя 2013 року в Евросоюз проникло маже 35 тис. нелеґальних міґрантів. *(„Кореспондент“)*

Два есмінці для Ізраїлю

БЕРЛІН. – 9 грудня німецька преса повідомила, що влада країни погодилася продати для Ізраїлю два нові кораблі-есмінці, ціна яких досягає 1 млрд. евро. Ізраїльска газета „Єрусалим-пост“ уточнила, що придбання нових есмінців спричинене необхідністю посилити військову присутність Ізраїлю на морі для захисту газового родовища „Тамар“. *(„Кореспондент“)*

Недипломатичне шахрайство

ВАШІНҐТОН. – 5 грудня стало відомо, що 25 російським дипломатам, у тому числі високопоставленим, і їхнім дружинам, пред’явлено звинуваченння у шахрайстві. Вони незаконно одержували у США матеріяльну допомогу за програмою медичного забезпечення для незаможних „Медікейд“. За декілька років таким чином вони привласнили майже 500 тис. дол. Міністерство закордонних справ Росії заявило, що влада США порушила міжнародні норми щодо дипломатичного імунітету, і що офіційна Москва не розуміє, чому звинувачення були зроблені публічно, а не через дипломатичні канали. *(„Кореспондент“)*

Вже й у Синґапурі неспокійно

СИНҐАПУР. – 8 грудня понад 400 іміґрантів взяли участь у безпорядках, котрі стали першими масовими сутичками в місті-державі від 1969 року. Поліція заарештувала 27 осіб, всі вони – прибульці з країн Південної Азії. Сутички почалися у кварталі „Маленька Індія“, де сконцентрувалися південноазійські крамниці і ресторани. Іміґранти перекидали і підпалювали поліцейські і приватні авта. *(„Кореспондент“)*

Українці світу підтримують евромайдани України

До „Свободи“ надійшло чимало звертань та заяв відомих українських діячів та громадських організацій з приводу подій в Україні. Деякі з них повністю або уривками вміщені на цій сторінці.

„Влада нас водила за ніс. Народ це відчув, зрушився – і це дуже-дуже добре, бо люди пішли за свої корінні інтереси, за свободу. Трохи жаль, що старші люди цю акцію молоді не так активно підтримують. Але зрозуміло, що зараз саме молодь має бути особливо зацікавленою – бо це їх майбутнє. Важко сказати, яка була мотивація політиків, що вони прилучилися до Евромайдану громадськости. Але дякую Богу, що це сталося. Сподіваюсь, що політики вчинили це з шляхетних мотивів. Вони починають думати по-державницьки, і це великий момент. Це дуже добре, що вони підкорилися і зрозуміли, що нарід є носієм правди і влади. Дуже важливим є момент, що політики згорнули партійні прапори і стали під державний. Дуже важливим є, що політики заговорили не проти когось, а за Україну. І я надіюсь, що Президент Янукович зрозуміє, що його сила не в його партії, а в тих, хто стоїть на Майдані. Якщо хтось з Европи дивиться на Майдан – він побачить вже інший народ, іншу, справжню Україну!“.

Кардинал Любомир Гузар, Львів

* * *

Сильна европейська демократична Україна була і залишається метою усіх поколінь українських дипломатів. Як тих, хто раніше представляв нашу країну у світі, так і тих, що сьогодні працюють в Міністерстві закордонних споров чи за кордоном. На дипломатичній службі особливо гостро відчуваєш гордість чи біль за свою країну. Саміт у Вільнюсі став зовнішньополітичною ганьбою. Кожен з нас у різні часи та на різних посадах робив усе можливе, щоб Україна нарешті перейшла зовнішньополітичний Рубікон на шляху до єдиної Европи. Замість цього нічне побиття мирного Майдану стало кривавим Рубіконом всередині держави.

Замість мирної, самостійної і передбачуваної України світ побачив дикунів у погонах. Замість гордої незалежної держави, яка здатна захищати свої національні інтереси, – прохача з простягнутою рукою. Замість евроінтеґраційних реформ – дешевий популізм.

Непідписання Угоди про асоціяцію з ЕС завдало удару багаторічній роботі МЗС та представництв України за кордоном, сотень професійних дипломатів. Ми пам’ятаємо, з яким ентузіязмом розпочиналася робота над документом, що став зараз проєктом Угоди про асоціяцію. Віра в те, що ми робимо це задля европейського майбутнього всієї країни, давала нам надхнення та сили. Ми з великим співчуттям уявляємо, як нашим колегам зараз нелегко дивитись в очі европейським партнерам.

Ми закликаємо усіх наших колеґ в Україні та за кордоном не забувати, що українські дипломати не торгують своєю країною, своїм народом. Ми завжди були, є і залишатимемось з українцями, де б вони не були – на Майдані у Києві чи у будь-якому іншому куточку світу. Рано чи пізно, але ми досягнемо мети, якій присвятили багато років свого життя, – створенню багатої, заможної, стабільної европейської України (…).

Борис Тарасюк – міністер закордонних справ (1998-2000, 2005-2007), Володимир Огризко – міністер закордонних справ (2007-2008), Валерій Чалий, заступник міністра закордонних справ (2009-2010), посли України Юрій Богаєвський, Юрій Малько, Віктор Маштабей, Ігор Осташ, Богдан Соколовський, Ігор Турянський, Василь Філіпчук – директор Департаменту Европейського союзу МЗС України, Данило Лубківський – Посланник України І кляси, Олег Волошин – директор Департаменту інформаційної політики (2010-2013), дипломати Олена Захарова, Надія Петриченко, Дмитро Іщенко.

* * *

Ми, почесні консули України у США, висловлюємо щире здивування з приводу раптового призупинення евроінтеґраційного процесу Україні заявою прем’єра Миколи Азарова, а також глибоке обурення щодо брутального побиття молодих учасників всенародного Евромайдану в Києві. Ми засуджуємо використання силових методів для здушення мирного користування конституційними правами.

Дії української влади, які суперечать Законові України про зовнішню політику щодо інтеграції в ЕС та евроатлантичні системи колективної безпеки, викликали справедливе здивування з боку політиків міжнародного співтовариства і збурили українське суспільство до тієї міри, що в Києві та багатьох містах України постали протестні евромайдани. Незгоду з поверненням Києва у сферу диктованого впливу Москви висловили сотні тисяч українських громадян, які на всенародному майдані здійснююють пряму демократію.

Виправдувальні арґументи Президента Віктора Януковича, озвучені на саміті ЕС у Вільнюсі для реалізації програми Східнього партнерства, суперечать національним інтересам України. А заклик президента спільно сісти за переговорний стіл з Еврокомісією у надуманому форматі ЕС-Російська Федерація й Україна – тоді, коли це справа виключно двосторонніх переговорів, серйозно підважує державний суверенітет України й повертає українську державу в політичну залежність від сусідньої держави-геґемона, що є згубним для незалежного розвитку України (…).

Ми – з українським народом, який має право висловитися без страху переслідування, а тим більше фізичного побиття.

Від дій чинної, але не проваленої влади залежатиме наша готовність надалі виконувати повноваження почесних консулів у США й служити інтересам українського народу та демократичної держави.

Почесні консули України: Тарас Варварів (Арізона), Богдан Федорак (Мишиґен), Андрій Футей (Огайо)

До редакції також надійшли заяви подібного змісту від Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО), Собору єпископів Української Православної Церкви в США, Українського Католицького Університету, проводу ОУН (б), Ради Українських державницьких організацій Канади, Міжнародної федерації журналістів та інших.

Патріярх Варфоломій молиться за Україну

Консисторія Української Православної Церкви в США 5 грудня надіслала до „Свободи“ вміщене нижче посланння Вселенського Патріярха Варфоломія з приводу подій в Україні.

З історичною та батьківською любов’ю до нашого улюбленого народу України, після недавніх радісних урочистостей з нагоди 1025-ої річниці хрещення Київської Руси, ми не можемо не висловити нашу щиру скорботу, а також стурбованість у зв’язку з нещасливими і болючими подіями, що останніми днями розгортаються в Києві.

Для нас це є глибоким розчаруванням – дізнаватися через засоби масової інформації, як святкова радість, що всього кілька місяців тому збирала натовпи в релігійні процесії, раптом затьмарилася сьогоднішнім шокуючим насильством на тих же самих вулицях.

Тому ми звертаємося до Божої милості та благодаті, Він може захистити і просвітити всіх залучених людей, щоб в подальшому не було ніякого насильства, а всі розбіжності вирішилися мирним шляхом.

Навіть зараз, коли ми знаходимося у паломництві в Мир Лікії (у Малій Азії) на честь свята св. Миколая Чудотворця, який „заспокоює бурхливе море“, ми молимося, щоб він міг просити всемогутнього Бога, щоб заспокоїв і розвіяв темні хмари поділу та скорботи в Україні.

Посвячено наріжний...

(Закінчення зі стор. 1)

чини – це українці, і що Америка солідарна з ними і простягає їм руку допомоги.

А які страшні перешкоди громада здолала в ім'я спорудження в американській столиці пам'ятника Тарасові Шевченкові – золотими літерами в аннали американської України вписаний той 1964 рік, адже разом з цим пам'ятником в американську суспільну свідомість входила нерозривно пов'язана з іменем нашого Поета-Пророка вся Україна, вся її історія боротьби за свободу і незалежність.

Й от тепер, 4 грудня, – наступний крок свободолюбної Америки до визнання трагічної української історії ХХ ст.

Свідок Голодомору Олександер Северин.

Цей особливий день зібрав на визначеному для Меморіялу в пам'ять жертв Голодомору трикутничку на перехресті між Норт Капітол-стріт і Масачусетс-авеню так багато українців і неукраїнців з близьких і не близьких штатів, в тому числі з Ню-Йорку та Ню-Джерзі, що момент освячення місця переріс у масове віче – з багатьма промовцями, з авторитетними представниками духовенства, світу великої політики, акредитованими у столиці дипломатами різних держав, відомими громадськими діячами. Як і належиться, було багато молоді, зокрема учнів Шкіл українознавства, для яких ці пару годин за все життя залишаться незабутніми лекціями з української історії.

Програму церемонії вів керівник Української національної інформаційної служби у Вашінґтоні Михайло Савків. В короткій преамбулі окресливши започаткування української трагедії 1932-1933 років зі злочинної руки сталінської Москви і процес визнання світом Великого голоду як антиукраїнського геноциду, він надав слово Послові України у США Олександрові Моцикові.

Від імені всієї України її Посол висловив вдячність Урядові США, сенаторам і конґресменам, політичним інституціям й окремим політикам, українцям-жертводавцям, авторові проєкту Меморіялу Ларисі Курилас, а також українським громадам у США за цю непересічну можливість – українську трагедію як одну з найбільших трагедій в історії людства представити у столиці світової держави. „Пам'ятник у самому серці Вашінґтону, звідки видно весь світ, буде пересторогою для людства, щоб подібне більше ніколи і ніде не повторилося", – ствердив Посол України.

Дуже тепло присутні на цьому історичному вічі приймали виступи двох особливо прихильних до України і Української справи конґресменів-демократів – Сандера Левіна і співголови українського кокусу у Конґресі Марсі Каптур. На щастя, ці двоє не байдужих до сучасних українських проблем політиків – не єдині в урядовій, законодавчій і науковій верхівці. Одне з імен, дороге для всього свідомого українства, М. Каптур не могла обминути – це професор Джеймс Мейс, знаменитий голова Конґресової комісії з дослідження Голодомору, який настільки перейнявся долею України і української нації що став українцем, киянином, і похований на Байковому цвинтарі, серед наших безсмертних земляків.

Про важливість міжнародного визнання Голодомору як форми геноциду, застосованого щодо України сталінським режимом, говорили у своїх виступах спеціяльний посланник Державного департаменту з питань Голокосту Даґлас Девідсон і керівник Служби меморіяльних парків США Боб Воґель.

Глибока повага і щира приязнь до української справи вчувалася у виступах представників близьких до України держав – Посла Литви у США Зігмантіса Павелйонаса, члена парляменту Естонії Маріни Калюранди, Посла Чехії у США Пьотра Ґандалевича, Посла Угорщини у США Георгія Шапарі.

Перед моментом освячення місця для Меморіялу Голодомору-геноциду Митрополит Української Православної Церкви у США Антоній і Митрополит Української Католицької Церкви у США Стефан Сорока відслужили, у сослуженні багатьох священиків, Службу Божу в пам'ять жертв великої української трагедії.

Відтак відбулося закопання наріжного каменя.

Про сам пам'ятник, „пшеничну стіну", котрий буде втілено за проєктом американського архітектора українського походження Л. Курилас, колишньої випускниці Гарварду і учениці проф. Дж. Мейса, про необхідні для його спорудження фонди багато писалося в українській пресі, думки висловлювалися різні, аж до протилежних, тобто і цей новий факт української присутности у Вашінґтоні дається не просто і не легко, зокрема вічно гостре питання грошей. Дехто серед нас не відчув радости від того, що український олігарх Дмитро Фірташ пожертвував на цей пам'ятник 2.5 млн. дол. Мовляв, це той випадок, коли ліва рука знала, що робить права. Може – той, а може – ні.

Виступаючи на цьому ж вічі з приводу посвячення наріжного каменя, представник Фонду Дмитра Фірташа Ентоні Фішер оцінив цей крок українського підприємця як вчинок свідомого громадянина України, не байдужого ні до минулого, ні до майбутнього свого народу. Не маємо і не шукаємо доказів, що це не так.

Митрополит Української Православної Церкви в США Антоній і Митрополит-архиєпископ Української Католицької Церкви Стефан Сорока під час Поминальної служби.

АМЕРИКА І СВІТ

Папа Франціск – Людина року

ВАШІНҐТОН. – Папу Римського Франціска визнано „Людиною року" за версією американського журналу „Time". Редакція журналу вважає, що саме він зробив найбільший вплив на події у світі цього року. *(„Кореспондент")*

Президент Німеччини не поїде в Сочі

БЕРЛІН. – 8 грудня журнал „Дер Шпіґель" повідомив, що Президент Німечччини Йоахім Гаук не поїде на зимові Олімпійські ігри в російське місто Сочі. Прес-служба Президента Й. Ґаука поінформувала про це уряд Росії, зазначивши, що „це рішення слід інтерпретувати як критику порушень прав людини і протест проти репресій опозиції в Росії". З часу приходу на пост Президента країни у березні 2012 року Й. Гаук ще жодного разу не відвідував Росію з офіційною візитою. Він неодноразово критикував порушення прав людини та утиски опозиційних засобів масової інформації в Росії. У червні 2012 року Й. Гаук відмовився від запланованої зустрічі з Президентом Росії Володимиром Путіним. *(„Дзеркало тижня")*

Е. Сновден стає популярним

ЛОНДОН. – 9 грудня британська газета „Ґардіян" проголосила колишнього контрактника Аґентства національної безпеки США Едварда Сновдена „Людиною року". Це визнання газета визначила шляхом відкритого голосування серед своїх читачів. За Е. Сновдена віддали свої голоси маже 40 відс. опитаних. *(„Кореспондент")*

Погода в США зіпсувалася

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – Понад 2,500 авіорейсів було скасовано у США 8 грудня, через снегові бурі і льодові дощі на півдні і сході країни. Понад тисячу рейсів скасовано в Тексасі, майже 400 – в столиці Вашінґтоні, стільки ж – У Філядельфії. Через непогоду сталося чимало автомобільних аварій. У найближчі дні погода не стане кращою, очікуються щедрі опади – сніг або дощ. *(„Корресондент")*

Темного неба буде більше

ЛОНДОН. – Національний парк у Нортамберленді одержав вищий, золотий статус від Міжнародної організації темного неба. Півтори тисячі квадратних кілометрів парку стали найбільшим в Европі місцем, де можна здійснювати астрономічні спостереження без світлового забруднення. На честь нового статусу національний парк буде перейменовано на „Парк темного неба Нортамберленду". *(„Кореспондент")*

Марігвана на продаж в Уругваї

МОНТЕВІДЕО. – 10 грудня верхня палата уругвайського парляменту схвалила законопроєкт, згідно з яким марігвана буде вважатися леґальним продуктом і надходитиме у вільний продаж. Цього рішення домоглася коаліція лівих партій країни „Широкий фронт". Влада покладає великі надії на цей експеримент, гроші на який виділили американські мільярдери – противники „війни з наркотиками". Коли закон набере чинности, повнолітні уругвайці зможуть вільно вирощувати, продавати і купувати марігвану. *(„Кореспондент")*

Олово – небезпечне

ПРОВІДЕНС, Род-Айленд. – У грудневому числі журналу „Neuro Toxicology" група вчених з місцевого університету висловила припущення, що причини хвороби Альцгаймера слід шукати у ранньому дитинстві хворого, і що вони можуть бути пов'язані з високим вмістом олова в довкіллі дитини. Відомо також, що навіть у невеликих кількостях в різних фарбах, в автомобільних викидах, у воді і ґрунті олово здатне заподіяти шкоду серцеві, кишечникові, ниркам і нервовій системі людини, особливо ж шкідливий ефект небезпечний для дітей. *(„Кореспондент")*

Живи, Україно!

Увага всього світу знову, як і в незабутні часи Помаранчевої революції, прикута до України, до Києва, де відбувається нове всенародне зрушення, нове масове повстання, але таке, що дуже відрізняє українців від усіх тих народів, котрі в пару останніх років піднімалися на боротьбу проти неправди і несправедливости. Відрізняє відсутністю ненависти, бажання помсти, деструктивного руйніцького інстинкту. Відрізняє такою очевидною і до сліз зворушливою атмосферою взаємної поваги і любови між учасниками Евромайдану у столиці і на всіх інших евромайданах по країні. Відрізняє, нарешті, високим рівнем політичної зрілости самого народу, зокрема української молоді, адже цей безпрецедентний зсув почався знизу, поза політичним середовищем, навіть поза опозиційними партіями – як спонтанний рух, спонуканий непідробним, найщирішим почуттям відповідальности народу за свій завтрашній день, за долю України. Тому виникає таке особливе, рідкісне, як на досвід усіх інших революцій, враження, що зійшлися у двобої дві волі – добра воля українського народу і зла воля вкрай антинародної і дивовижно нікчемної влади.

Світ бачить це, розуміє і належним чином оцінює. Виступаючи (українською мовою) перед Евромайданом в суботу, 7 грудня, колишній Президент Грузії Михайло Саакашвілі сказав, що духовною столицею Европи і цілого світу у ці історичні дні є Київ, що саме тут вирішується доля не тільки України, а багатьох республік колишнього СРСР і, без перебільшення, – доля всієї Европи. М. Саакашвілі мав на увазі страшну перспективу відродження московської „імперії зла".

Так само й на думку американського історика Тімоті Снайдера – „небезпечною фантазією є російська ідея, нібито Україна – не окрема країна, а „молодший слов'янський брат"… Ця ідея не має під собою правдивої історичної основи: східнослов'янська державність виникла на території нинішньої Укаїни і її було скопійовано у Москві, а саму появу Російської імперії значною мірою забезпечили освічені мешканці України… Ще одна російська збройна авантюра в Україні тепер, найімовірніше, провалиться."

А що ж говорять у Росії, адже там завжди була якась, хоч завжди мізерна, кількість проґресивних людей, яким їхнє сумління не дозволяло погоджуватися з завойовницьким ідіотизмом московських вождів, – невже вони не розуміють, що поновне проковтування України Москвою не принесе їм ні щастя, ні спокою? Ось їхнє „розуміння": „Нам гірко від того, що сьогодні ви змушені думати про Росію як про грубу і віроломну силу, яка бажає підім'яти під себе інші народи, а не про батьківщину безцінних культурних багатств..." – говориться у відкритому листі до української громадськости, підписаному 32 письменниками і діячами російської культури. Чого тут більше – сумління чи лукавства? Росія, „батьківщина безцінних культурних багатств", була для нас, українців, передусім державою-злочинцем, кривавим вособленням світового зла, і всі ваші „безцінні культурні багатства" ламаного гроша не варті, оскільки не спинили рік невинної української крови впродовж усього ХХ ст.

Має цілковиту слушність колишній політв'язень Мирослав Маринович, пишучи у своєму Зверненні до росіян, що нема двох правд, а єдина для усіх правда – спасення як для українців, так і для росіян: „…Путін пообіцяв вам повернути втрачене, і в більшості своїй ви визнали це справедливим: Грузію втихомирювали „змушенням до миру", Україну тепер – „змушенням до любови"…. Путін несе величезну небезпеку для України, ставлячи її на межу розколу і громадянської війни. Та не меншою небезпекою Путін є і для Росії: з відроджуваною імперською „величчю" воно не перейде крізь голкове вушко майбутнього…".

Насправді теперішня мирна українська революція – це доленосна подія не лише для України і Росії, а для всієї Ерописвіту, для усього світу. Тому увесь світ повинен хотіти, щоб вона перемогла. Переможе – світ зміниться до кращого. Не переможе – XXI ст. може виявитися ще страшнішим, ніж було ХХ ст. Не дай то, Боже!

ІСТОРІЯ

Мавка тридцять третього року

Наталія Буланова

ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬК. – Напередодні Дня вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років фонди Музею історії міста поповнилися експонатом, який по праву можна вважати унікальним. Це народна картина, на якій зображено дівчину в білому вбранні. Її очі сповнені сумом безнадії та відчаю, звідусіль її оточують очерет, поглинають сутінки. Болота та очерети завжди у народній свідомості вважалися притулком темних сил.

Перше враження від цієї знахідки, виявленої на одному з ринків міста, – справжній шок від трагізму, що пронизує цей народний твір. Дата ретельно виписана автором в правому нижньому куті – 14 травня 1933 року.

Саме в часи суцільного смертного мороку, що, мов задушливий туман, оповив Україну, було написано картину. Нам вдалось з'ясувати ім'я авторки – Поля Бичко, мешканка села Дериївки нинішньої Кіровоградської области. У роки колективізації там було створено комуну „Юний комунар". Ці скупі відомості надав нам її далекий родич, який довгий час зберігав цю реліквію. Він розповів також, що авторка тяжко хворіла і в ті ж роки померла.

Поля Бичко. „Мавка тридцять третього".

Так прийшло усвідомлення того, що випадково знайдена річ – не просто витвір народного мистецтва. Адже він створювався справді в апокаліптичному оточенні, коли навколо страшна голодна смерть косила людей, мов траву. Онуфріївський район, якому підпорядковувалась Дериївка, був приречений на вимирання, оскільки там з 13 листопада 1932 року було повністю призупинено торгівлю за невиконання пляну хлібозаготівель колгоспниками району. Це означало, що всі продукти та товари були повністю вилучені з магазинів. Перед цим забрали усі, до крихти, харчі з осель селян.

Навесні 1933 року в їжу пішли миші, щури, жаби, їжаки, вужі, жуки, мурашки, хробаки, тобто те, що ніколи до цього не вживали українці. Порятунком для голодних міг стати Дніпро, але ловити рибу суворо забороняли під страхом ув'язнення. Трохи допомагали гриби, яких було багато після дощів, але виснажені люди вмирали вже не тільки від голоду, а й від їжі, не в силах її засвоїти. „Не їв – зомлів, наївся – звалився", – сумна приказка тих часів.

Страшний голод змусив українських селян вживати навіть м'ясо тварин, які гинули від голоду та інфекційних хвороб. Людям доводилось харчуватися здохлими птахами, собаками. Інколи навіть викопували людські останки. Один з таких випадків зафіксовано у тому самому селі Дериївка, про що свідчить спецдонесення начальника міліції Онуфріївського району від 7 травня 1933 року (за тиждень до завершення картини). Як пізніше з'ясувало слідство, голодні вдови відкопали труп померлого від голоду 13-річного Олексія Б. (незадовго перед цим у хлопця померли батьки) і вирішили зварити його.

У селі Дериївці серед померлих страшною голодною смертю – Бичко Поля, невідомого року народження, яка на порозі голодної смерті, у травні 1933 року залишила нащадкам це образне художнє послання, вклавши в нього своє бачення страшної трагедії, принесеної на нашу благословенну землю силами зла.

Це справжній подвиг простої української жінки, котра не тільки звертається до нас із закликом берегти пам'ять про знищених предків, не допустити найменшої можливости повторення подібних актів геноциду. Вона стверджує силу духу українського народу, притаманне йому невмируще прагнення до творчости, мистецтва – навіть серед смертельної вакханалії.

Важко не помітити в цьому образі спорідненість із Мавкою – традиційним персонажем українського фолкльору. Наші предки уявляли його у вигляді молодих, красивих дівчат, в яких втілювались душі дітей, котрі народились мертвими або померли малими, ще нехрещеними. Спорідненість – не тільки зовнішня, насамперед – це внутрішній трагізм і туга. Туга за втраченим людським життям, за правом бути щасливим. Правом – просто бути…

Наталія Буланова – директор Музею історії міста, засновник і організатор історико-культурологічного фестивалю „Мамай-фест".

Уточнення

Вкралася неточність в інформації про масове виконання „Щедрика" у Львові („Свобода", 8 листопада). На світлині подана репетиція, яку провадив художній керівник і диригент муніципального хору „Гомін" Руслан Ляшенко. А Рубен Толмачов диригував саме „рекордним" виконанням. Автор вістки, Марта Осадца, написала, що це репетиція, а згадувала у тексті лише про Р. Толмачова.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністрація / Оголошення Володимир Гончарик
☎ (973) 292-9800 x 3040
Fax (973) 644-9510
E-mail adukr@optonline.net

Передплата Володимир Гончарик
☎ (973) 292-9800 x 3040
E-mail subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Українську Біблію – в кожну сім'ю

Прочитавши оголошення, що в Кліфтоні, Ню-Джерзі, 9 листопада відбудеться поминальна служба до 80-річчя Голодомору в Україні і служитиме Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет, я вирішив поїхати автобусом в Кліфтон. Стоїмо біля церкви, розмовляємо, чекаємо на приїзд Патріярха. Уявляю собі, що зараз під'їде велике чорне авто... Але задзвонили дзвони – і я побачив процесію, яка пішки йшла до церкви. У мене стисло серце і сльози забриніли на очах. До церкви треба приходити пішки! Відбулася Панахида біля Пам'ятника жертвам Голодомору. Було дуже багато людей. Після вечері відбулася поминальна програма.

Мої друзі в Києві подарували мені Біблію українською мовою в перекладі Патріярха Філарета (Денисенка). З перших сторінок я був зачарований прекрасним українським перекладом і тут же вирішив прочитати всю Біблію від початку і до кінця.

Колись, в давнину, Служби Божі правилися на латині, котру знали тільки духовенство і аристократія. Згодом реформатори Церкви зрозуміли, що народ повинен розуміти Службу Божу. Так само і з Словом Божим. Раніше я не зміг прочитати весь Старий Завіт російською мовою. На рідній українській мові я вже закінчую читати всю Біблію. Ця Біблія отримала благословення колишнього Верховного Архиєпископа Української Греко-Католицької Церкви Любомира Гузара та Генерального вікарія Київсько-Житомирської Дієцезії Римо-Католицької Церкви Єпископа Станіслава Широкорадюка.

Наклад цієї святої книги – всього 15 тис. примірників. Українців у світі не менше 50 млн. осіб. Пропоную розпочати збірку грошей на додатковий тираж Біблії українською мовою. Вношу свій перший внесок 100 дол. для друкування Біблії в Києві. Чеки прошу надсилати на адресу: Selfreliance (NY) Federal Credit Union, 108 Second Ave., New York, NY, 10003-8302. Account 43770-00.

Богдан Герасимчук,
Ню-Йорк

Останні дні Віктора Януковича

Усе залежить від Інни Богословської.

Як це?

Бо її заява про вихід з Партії Реґіонів – це палиця з двома кінцями: для кого цю заяву писано? Якщо для своїх однодумців у партії, і вийде з партії не одиндва, а кілька десятків реґіоналів, тоді Вікторові Януковичеві треба втікати. І не гаяти ні хвилини. Бо як проґавить слушний момент, то доведеться мінятися місцями з Юлією Тимошенко.

„А куди ж йому втікати?" – спитаєте. Та вже ж не до Анґели Меркель і не до Броніслава Коморовського. Хто-хто, а „старші" брати не дадуть пропасти чоловіку. Як не є, а свій брат.

Це, якщо заяву І. Богословської призначено для її колег. Але не виключено, що заява має іншу адресу: заяву призначено „взяти на бога" В. Януковича: „Як не перепросиш Европу і не попросишся у свинячі голоси до Европи, то матимеш, дурню, описаний у заяві сценарій".

Такий варіянт, взявши до уваги культуру стосунків у вищих ешелонах влади сердешної України, цілком можливий. „А як тоді бути із заявою?" – спитаєте. Та як бути? Заява – це шматок паперу. Сьогодні вийшов, а завтра вернувся. Нема проблем.

У такому разі, якщо Европа схоче мати діло з блудним сином, В. Януковичеві, не треба тікати. Але тоді мрію про другий президентський строк треба здати в архів. На виборах по-европейськи другий термін навряд чи усміхнеться.

Але нема іншої ради. „Добре, хоч Міжгір'я не пропаде", – думає „пахан".

Це такі можливі сценарії для В. Януковича на грудень 2013 року. Виходить, що наші предки не дурно стереглися числа 13. Було б звернутися до ворожки, хай би розкинула карти перед тим, як їхати до Вільнюсу.

Може, відвернула б ці сценарії.

Ці сценарії легко у людській голові складати. А як воно буде на ділі, ніякий мудрець не передбачить.

Але на „геппі енд" не скидається.

Святослав Караванський,
Дентон, Мериленд

Фундація духовного відродження діє

В Україні Церква завжди відігравала важливу ролю у суспільстві. І сьогодні такий час, що Церква часто бере на себе обов'язки держави, зокрема у соціяльному служінні. Львівська Архиєпархія Української Греко-Католицької Церкви налічує 313 парафіяльних громад, що разом складає понад 700 тис. парафіян та 415 священослужителів. 11 комісій виконують соціяльне служіння у різних сферах – християнське виховання молоді та дітей, підтримка хворих, сиріт, одиноких, людей похилого віку та малозабезпечених, служіння у навчальних та медичних закладах. Церква має понад 80 капелянів у війську, медицині та освіті.

Навчається 225 майбутніх священиків. Щороку у Львівській Архиєпархії понад 6,000 пар приймають таїну подружжя та відбувається понад 6,500 хрещень. Діють понад 50 таборів для дітей кожного літа і понад 140 гуртків при храмах.

Зрозуміло, що така активна діяльність потребує участи багатьох людей та певних ресурсів. Для підтримки та розвитку соціяльного служіння на теренах Львівської Архиєпархії з благословення Митрополита-архиєпископа Ігоря та Єпископа-помічника Венедикта веде свою діяльність благодійна організація „Фундація духовного відроження", яка має на меті здійснювати благодійну діяльність з метою відродження Комісії Львівської Архиєпархії УГКЦ та розвитку Львівської духовної семінарії Святого Духа.

Звертаюсь до читачів „Свободи" з закликом стати активними прихильниками та помічниками усіх добрих справ Церкви. Прошу у міру Ваших можливостей допомогти у соціяльно- благодійній діяльності Церкви. Наша адреса: Благодійна організація „Фундація духовного відродження", площа Св. Юра, 5, 79000, Львів, Ukraine. Сторінка в інтернеті:www.foundation-la.com.ua, електронна пошта: e-mail: info@foundation-la.com.ua.

Хай Господь благословить Вас всіма ласками!

о. Тарас Милян,
директор Фундації,
Львів

Евросоюз – порятунок від Росії

У цьому жорстокому і ґльобалізованому світі неможливо вижити наодинці. Природно, що Україна мала б увійти до Европейського союзу. Однак, влада в Україні ніяк не може визначитись з цивілізаційним вибором. Вступати до ЕС, де діє сила закону, чи до так званого Митного союзу, де діє закон сили? Зранку Віктор Янукович летить в Брюсель, де присягає на вірність европейським цінностям, увечорі він вже в Москві, де б'є чолобитну російському імператорові.

В цьому контексті нас, звісно ж, не цікавить трагічна доля нинішньої влади. Важливо, щоб усі громадяни України (а таких наразі – лише 58 відс.) зрозуміли, що у союзі з Росією на нас чекає сумна доля.

Дивують розмови про якісь переваги від вступу до Митного союзу. Там, де Московія, ніколи добра не буде. Невже українцям мало 350-річного досвіду співжиття з московською ордою? Пам'ять народу приглушена фанфарами радянської пропаґанди, що лунають і досі. І як тут не згадати вікопомне гасло Миколи Хвильового: „Геть від Москви!".

Народ може розраховувати лише на самоорганізацію і тиск на владу з метою недопустити хибних рішень. Байдужість і зневіра – найкоротша дорога у пащу московського звіра.

Ростислав Новоженець,
заступник голови
Української республіканської партії,
Київ

Різдвяні вітання 2013/2014

Дорогі читачі!

Привітайте Ваших рідних, друзів та приятелів

з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ!

Дати святочних видань:

	Новий стиль	Старий стиль
„Свобода"	20 грудня 2013 р.	3 січня 2014 р.

Спеціяльні ціни на поздоровлення:

1/16	стор.	30 дол.
1/8	стор.	50 дол.
1/4	стор.	100 дол.
1/2	стор.	200 дол.
ціла	стор.	400 дол.

Приймаємо оголошення до 11 грудня 2013 р. – на новий стиль і до 20 грудня – на старий стиль.

У справі оголошень просимо телефонувати
(973) 292-9800, ext. 3040
Fax: (973) 644-9510 • E-mail: adukr@optonline.net

Чеки виписувати: „Svoboda"
2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054.

Шановні дописувачі!

Щоб прискорити опублікування в газеті Ваших статтей, листів та інших кореспонденцій, просимо надсилати їх до редакції електронною поштою на адресу svoboda@svoboda-news.com у форматі DOC.

25 років Громаді українців Вільнюсу

Учасники українського свята у Вільнюсі.

Людмила Вусик

ВІЛЬНЮС. – Українці Вільнюсу та їхні гості зібралися 9 листопада в Будинку національних меншин, щоб згадати, що саме в ці дні 25 років тому, 8 грудня 1988 року при Литовському фонді культури створили „Громаду українців Вільнюсу". 2 лютого 1989 року її зареєструвала міська адміністрація. Українців у Литві на той час проживало близько 44.8 тис. осіб.

Вже з перших зборів були чітко визначені пріоритети: збереження національної свідомости, розвиток національних культурних традицій, сповідування своєї релігії, задоволення потреб у літературі та мистецтві, створення своїх засобів масової інформації, суботніх шкіл.

Поширюючи свою культурну та громадську діяльність, „Громада українців Вільнюса" шукала шляхи об'єднання українців з інших міст Литви. Невдовзі і там з'явились ініціятори створення осередків. Для координації дій у різних куточках Литви було вирішено об'єднатися в одну структуру. На установчій конференції 28-29 жовтня 1989 року було оголошено про створення „Громади українців Литви" (ГУЛ), конфедеративної спілки рівноправних осередків українців у місцях їх найбільшого скупчення в Литві.

Газета „Chemikas" у січні 1990 року опублікувала звернення ГУЛ до українців Литви, яке знайшло відгук у багатьох українців. Громада активно виявляла себе в політичному житті Литви та України. Водночас було нав'язане тісне співробітництво з Народним Рухом України, Українською Гельсінкською Спілкою, „Просвітою", організацією „Державна самостійність України", іншими національно-визвольними організаціями. Ця співпраця полягала найперше в друкуванні незалежної преси, на той час забороненої в Україні, виготовленні символіки, значків, друкуванні історичних, релігійних та націоналістичних видань, які неможливо було випускати в Україні.

Велику допомогу надавали деякі члени Громади під час виборів до Верховної Ради України 1990 року. Тоді кур'єри з України приїздили майже щодня, і їм треба було допомогти з житлом, розмістити макети в друкарнях, забрати наклад і відіслати до України.

Поставивши перед собою завдання збереження та розвитку українського етносу на території Литви, члени Громади розуміли, що без освіти та організації релігійного життя в українців не буде майбутнього. Тому саме у Вільнюсі навесні 1989 року постала перша на пострадянській території українська недільна школа. Її ініціятором і першим директором був О. Авраменко, який згуртував навколо себе не лише дітей, а й дорослих. Згодом недільні школи з'явилися в Клайпеді, Вісаґінасі, Йонаві, Мажейкяї. Всі вони спочатку працювали за програмами та підручниками Канади та США і лише потім за підручниками з України – коли вона проголосила свою незалежність.

Для висвітлення своєї діяльности Громада почала видавати свій друкований орган, який спочатку мав назву „ГУЛ", а потім – „Пролісок". У 1989-1993 роках у світ вийшли 63 числа. В 1990 році світ побачив часопис „Гомін Литви", але для його подальшого випуску потрібні були фонди, яких не було.

З 16 березня 1994 року в щоденній газеті „Ехо Литви" з'явилася перша українська сторінка „Українська світлиця", яка прийшла на зміну „Пролісковi". Хоч і виходила вона російською мовою, але постійно знайомила читачів усієї Литви з проблемами та діяльністю Громади, життям українців у Литві, висвітлювала події в Україні та українців у діяспорі. У квітні 1989 року у другій програмі Литовського радіо в етер вийшла перша півгодинна програма, а в 1990 році з'явилася перша українська телепрограма, яку 1995 року замінила щомісячна програма „Трембіта", тепер – щотижнева.

З 1989 року Громада щороку відзначає пам'ять Тараса Шевченка, який у юному віці майже два роки прожив у Вільнюсі. То й не дивно, що одна з вулиць литовської столиці носить його ім'я, а на будинку, де він жив (вул. Пілес, 10) та на стіні старого корпусу університету є меморіяльні дошки. Молодий Т. Шевченко зустрічає перехожих у старому місті – відкриття пам'ятника відбулося 3 вересня 2010 року. Громада з допомогою академіка А. Непокупного, Посольства України в Литві, Департаменту національних меншин Литви доклала багато зусиль для увічнення його пам'яті саме там, де він вперше познайомився з європейською культурою, зустрів своє перше кохання, почав формуватися як художник.

(Закінчення на стор. 18)

Президент СКУ зустрівся з українцями Литви

ВІЛЬНЮС. – 26 листопада, у перший день візити до Вільнюса, президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій зустрівся з представниками українських організацій Литви та з місцевою українською громадою.

Президент СКУ заохотив українські громади закликати Литву вимагати дотримання владними структурами України європейських цінностей.

Разом з цим ішлось про стан і потреби українського життя в Литві та про досвід діяльности українських громад світу. Є. Чолій закликав українську громаду відновити діяльність української крайової центральної репрезентації у Литві й далі підтримувати діяльність СКУ.

На зустрічі з українцями Вільнюсу були присутні консул України в Литві Володимир Сергієнко та радник з питань культури Світлана Ковтун.

СКУ

Євген Чолій під час зустрічі з представниками українських організацій Литви.

Відзначили 25 років партнерства Полтави з містами Німеччини

Валентина Шемчук

ФІЛЬДЕРШТАДТ, Німеччина. – У федеральній землі Баден-Вюртемберґ, що на півдні країни, відбулись урочистості з нагоди 25-річчя партнерських взаємин між Полтавою та Фільдерштадтом, Ляйнфельден-Ехтердінґеном й Остфільдерном.

Відвідання Німеччини й презентація творчих доробків полтавських школярів відбулися за сприяння народного депутата України Валерія Головка, на запрошення заснованої в Берліні Центральної спілки українців у Німеччині на чолі з Людмилою Млош та очолюваного почесним академіком Академії наук вищої школи України д-ром Дарією Блохин, зареєстрованого в Мюнхені Німецько-українського наукового об'єднання ім. д-ра Юрія Бойка-Блохина.

Під час урочистого засідання (зліва): Еріка Роведдер (Бремен), Валентина Шемчук (Полтава), Гудула Ербе (Фільдерштадт).

Усі 20 днів у Німеччині – від святкування 25 жовтня і до часу від'їзду до України – йшлося про спільну діяльність заради майбутнього.

На ювілейному зібранні в філармонії Фільдерштадту, що відбулося за участю радника-посланника Посольства України в Німеччині Василя Химинця, було підписано Угоду про зміцнення партнерства між Полтавою та Фільдерштадтом, Ляйнфельден-Ехтердінґеном й Остфільдерном на наступні два роки.

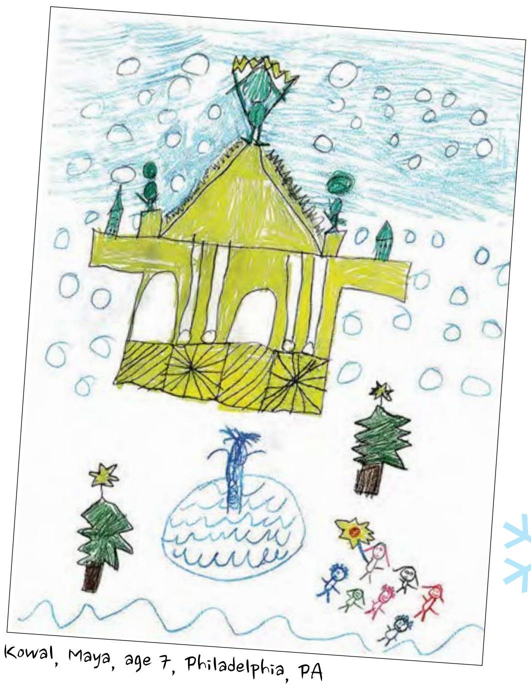
Від часу підписання першої програми про партнерство 1987 року німецькі міста надають Полтаві велику допомогу: викладачі з Німеччини навчають полтавських студентів, лікарні постійно отримують ліки для хворих і медичне обладнання, німецькі міста-побратими беруть участь у здійсненні в Полтаві програм профілактики й нерозповсюдження СНІДу та наркоманії.

„Крім того, – зауважила у вітальному слові обербурґомістр Фільдерштадту Ґабріела Дьоніґ-Попенсікер, – кожне з трьох міст відповідає й розробляє свій власний основний проєкт. У Фільдерштадті головне питання поля-

(Закінчення на стор. 18)

UNA Christmas Card Contest for Children

12 Selected Christmas Cards

Kowal, Maya, age 7, Philadelphia, PA

Shykulskyy, Vladyslav, age 13, Chicago, IL

Ingrassia, Alexandra, age 10, St. Paul, MN

Moreno, Aileen, age 14, Chicago, IL

Oksana Trytjak
UNA Events Coordinator

The Christmas season is a time when families and friends come together to enjoy a wonderful holiday, great food and, especially, to exchange best wishes for the new year.

At a time when technology plays the biggest role in how we stay connected, sending and receiving a Christmas card via the traditional mail route feels so special and personal!

Over the years, the Ukrainian National Association has published Christmas cards designed by various Ukrainian artists, who, with their own style and vision, depicted a Ukrainian Christmas. This year's special collection of cards includes drawings created by the youngest members of our community, the future artists of tomorrow. We asked these young members to send in their vision of Christmas and, although only 12 entries were selected for the published cars, we appreciate every child's participation!

As always, the proceeds from the sale of the cards are assigned to Soyuzivka, where children's camps and programs are held. We ask that you support this Christmas card project and encourage all the children who participated and shared their talents with us.

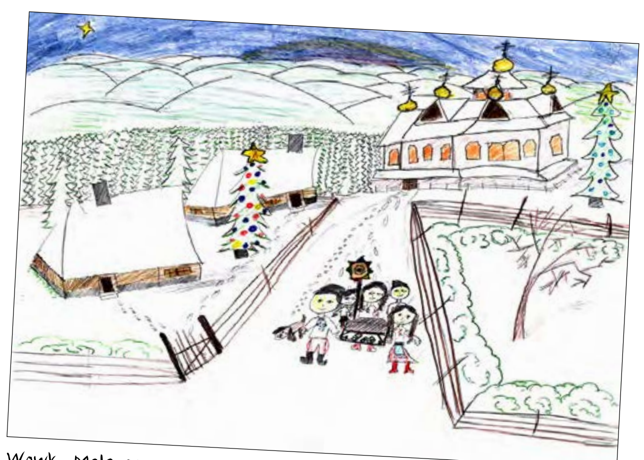
Please forward your donations to the Ukrainian National Foundation (UNF) a 501 (c) (3) foundation. All donations are tax exempt as permitted by law.

Bazylevsky, Hannah, age 10, Malibu, CA

* Krutnyk, Jana, age 8, Niles, IL

Shevchyk, Sofia, age 12, Roseville, CA

Wowk, Melania, age 11, Bridgewater, NJ

Kuzio, Melania, age 10, Roseville, CA

Vilchynska, Sofiya, age 14, Chicago, IL

* Ambrozyak, Yuriy, age 9, Niles, IL

Palagniuk, Tetyana, age 14, Westchester, IL

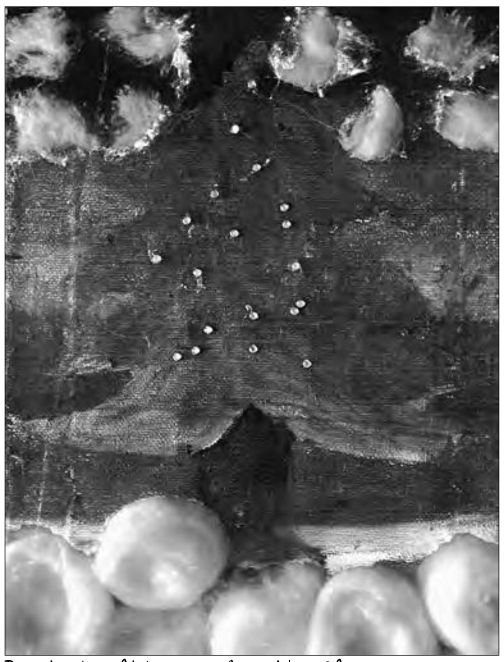
Kuzio, Ksenia, age 8, Roseville, CA

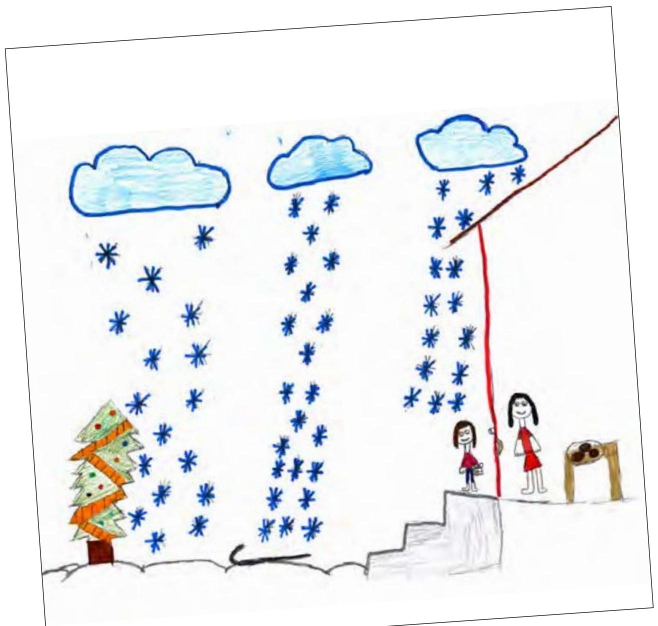
Oharenko, Roman, age 13, Chicago, IL

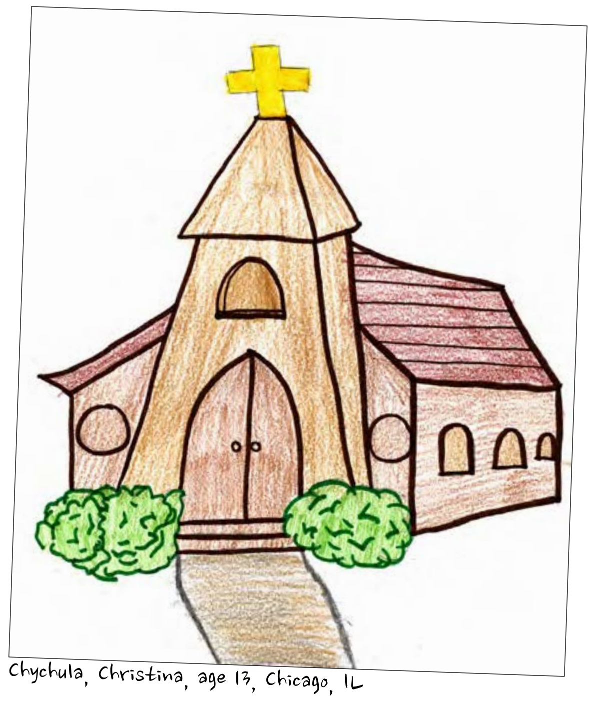
Stadnitski, Alex, age 12, Hillsborough, NJ

Bazylevsky, Aleksa, aje 8, Malibu, CA

Oleksyn, Roma, age 6, Chicago, IL

Chychula, Christina, age 13, Chicago, IL

Reifel, Daria, age 12, Costa Mesa, CA

Gules, Dayani, age 13, Chicago, IL

Vasylyk, Natalia, age 13, Chicago, IL

* Blyschak, Maxim, age 8, Chicago, IL

Butenko, Larysa, age 6, Chicago, IL

* Kushnir, Olga, age 9, Chicago, IL

* Panchyshyn, Julia, age 6, Des Planes, IL

* Panchyshyn, Katya, age 6, Des Plaines, IL

Kryvokulsky, Elizabeth, age 12, Chicago, IL

Mishtal, Yuriy, age 12, Suffield, CT

Wowk, Liana, age 6, Bridgewater, NJ

Chukhrii, Nataliia, age 14, Chicago, IL

* Menduk, Bohdan, age 12, Elmwood Park, IL

* Buriadnyk, Ivan, age 9, Chicago, IL

Owerko, Tessa, age 7, Chicago, IL

Nalysnyk, Martha, age 11, Chicago, IL

Hrynewycz, Dania, age 12, Chicago, IL

Naumenko, Maya, age 11, Wallingford, CT

Semanyshyn, Mariana, age 13, Chicago, IL

* Vorotnyak, Severin, age 9, Westmont, IL

Shevchuk, Vitaliy, age 14, Chicago, IL

Demberetskyj, Stefania, age 13, Chicago, IL

* Doroshkevych, Victoria, age 7, Des Plaines City, IL

Kontseva, Viktoria, age 13, Chicago, IL

Paprych, Adriana, age 12, Chicago, IL

Kuropas, Maksym, age 9, Waxhaw, NC

* Menduk, Solomia, age 8, Elmwood Park, IL

* Horbanj, Jaryna, age 7, Elmwood Park, IL

Leshchyshyn, Sophia, age 10, Columbia, MD

* Tretiak, Bohdan, age 7, Chicago, IL

* Students from the Creative Studio of Youlia Tkatchouk, Chicago IL.

Savchuk, Yuriy, age 12, Chicago, IL

Вшанували д-ра Ярослава Заліпського

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 21 листопада українська громада вшанувала довголітнього голову місцевого Осередку праці Наукового Товариства ім. Шевченка, дійсного члена НТШ в Америці, доктора хемії Ярослава Заліпського. Вечір, що його зорганізували Осередок Праці НТШ та Товариство „Свята Софія", зібрав численне гроно друзів та приятелів д-ра Я. Заліпського.

Я. Заліпський народився 19 березня 1925 року в Золочеві (нині – Львівська область). Гімназійну освіту здобув у таборі в Міттенвальді, а після приїзду до США студіював у коледжі св. Йосифа, де в 1962 році здобув ступінь маґістра, й у Пенсильванському університеті, який закінчив докторатом з фізико-аналітичної хемії у 1970 році. В 1958-1970 роках працював як провідний дослідник фармацевтичної компанії „National Drug Co." у Філядельфії та як голова відділу фізичної хемії у„Rorel Central Research Co." у Форт-Вашінґтоні в 1970-1990 роках.

Д-р Я. Заліпський отримав 13 патентів (частина у співавторстві) на вироборництво ліків, а 1968 року розробив прилад „Evacuable KBr Die", який застосовується в інфрачервоній спектроскопії. Він – автор численних статтей у фаховій літературі; впродовж 20 років (1992-2012) очолював Осередок Праці НТШ у Філядельфії.

Я. Заліпський – великий аматор мистецтва та музики: з часів гімназії

Зліва: Леонід Рудницький, Ярослав Заліпський, Надія Заліпська, Орест Попович.

професійно грає на скрипці, виступав у численних концертах Філядельфійської камерної оркестри та українських громадських заходах.

Подячною молитвою вечір вшанування відкрив парох Української католицької церкви Христа Царя у Філядельфії о. Ярослав Курпель. Ведучий вечора д-р Олександер Лужницький представив президію, у якій почесне місце зайняли Президент Світової Ради НТШ академік Леонід Рудницький; головний редактор Енциклопедії української діяспори д-р Орест Попович; д-р Ярослав Заліпський разом з дружиною Надією.

З нагоди події Л. Рудницький вручив винуватцеві вечора грамоту від Світової Ради НТШ – з признанням за довголітню працю для української науки, й представив присутнім головного доповідача, близького приятеля Я. Заліпського д-ра О. Поповича – колишнього президента НТШ в Америці, визначного хеміка, педагога, громадського діяча, журналіста та шахіста, якому було вручено ювілейну медалю з нагоди 140-ліття Наукового Товариства ім. Шевченка.

У своєму слові О. Попович поділився з присутніми спогадами про витоки приязні з Я. Заліпським, які сягають таборових часів у повоєнному Міттенвальді. Обох молодих людей приваблювала любов до музики, яку вони пронесли до сьогоднішніх днів: Я. Заліпський – як чудовий скрипаль, О. Попович – як піяніст. Поєднала їх також і любов до хемії та членство в НТШ.

За часів своєї президентури в НТШ А О. Попович відмінно співпрацював саме з Філядельфійським Осередком Праці НТШ, що його очолював Я. Заліпський. Разом з третім приятелем, нині св. п. д-р Ярославом Трофименком, вони переклали українською мовою підручник з хемії, який, на жаль, українська бюрократична система не допустила до друку – з огляду на розбіжності із зросійщеною в Україні термінологією.

На запрошення О. Поповича Я. Заліпський ввійшов до складу Контрольної комісії НТШ А і сьогодні продовжує активну працю в редаґуванні уже третього тому Енциклопедії української діяспори.

Окрасою вечора стала мистецька частина у виконанні бандуристки Богданни Мазепи, яка виконала композиції „Взяв би я бандуру", „Пісня про маму" та „В саду удвох". Під час вечора лунали теплі слова від родини Я. Заліпського – сина Ігоря з родиною та доньки Уляни, а також від пароха Української католицької церкви Благовіщення Пресвятої Богородиці в Мелровз-Парку, до якої належить родина Заліпських, о. Ігоря Роїка.

У своєму слові до присутніх Я. Заліпський подякував організаторам вечора за вшанування його праці та за прихильність громади до його особи.

Свято завершено урочистим буфетом.

Товариство „Свята Софія" в США

Вчені аналізували „валуєвщину"

ТОРОНТО. – Першого листопада в Торонтському університеті відбувся міжнародний симпозіюм „Особлива мова, котрої „нє било, нєт і бить нє может": 150 років Валуєвському циркулярові", організований Відділом славістики Торонтського університету за підтримки Канадського Інституту Українських Студій (Альбертський університет) та Програми українських студій Петра Яцика (Торонтський університет).

На симпозіюмі виступили літературознавці, професори Торонтського університету Тарас Кознарський та Максим Тарнавський; лінґвіст, професор Віденського університету Міхаель Мозер та історик, доктор Гельсінкського університету Йоганнес Ремі.

Відомо, що в липні 1863 року новопризначений міністер внутрішніх справ Російської імперії Петро Валуєв видав секретний циркуляр до комітетів з цензури Київського, Московського та Петербурзького округів, у якому заборонялося друкувати видання українською мовою, за винятком белетристики.

Циркуляр мав передусім на меті не допустити поширення освітньої та релігійної літератури серед ширших верств українського населення та різко обмежити культурницькі ініціятиви української інтеліґенції. Після польського повстання 1863 року імперський уряд був особливо занепокоєний зростанням українських культурницьких ініціятив, вбачаючи в них небезпечні ознаки бажання автономії – потенційну загрозу цілісності імперії.

Симпозіюм розглянув Валуєвський циркуляр у кількох дисциплінарних контекстах. Т. Кознарський, організатор симпозіюму, зосередив увагу на статусі та категоризаціях української мови в дискурсі перших десятиліть XIX ст. Ці категоризації мають дуже мало спільного з лінґвістикою (на той час ця дисципліна в Російській імперії була ще в пелюшках), а передусім стосуються України як історично-культурної та національної спільноти, її стану та статусу після ліквідації української автономії наприкінці XVIII ст.

В цьому контексті характеристики української мови поєднують, здавалося б, несумісні суперечності: мова чи діялект (якої мови: російської, східнослов'янської-руської?), жива чи мертва, чиста слов'янська чи забруднена чужоземними впливами? Ці суперечності часто знаходимо в межах того самого твору, і вони є ознакою колоніяльного становища України та мімікрії як способу пристосування українських еліт в імперії. Доповідач докладніше розглянув найхарактерніші риси першої граматики української мови, граматики Олексія Павловського (1818): обережність автора у виборі визначення (мова чи діялект), у визначенні стану української мови „ні жива, ні мертва"), її літературного потенціялу та ролі для українського суспільства.

Особливо знаковими є питання, котримиряснить сам текст граматики і які вказують на присутність імперського, підозрілого щодо України, „ока": для чого потрібна така граматика? Чи потрібні правила літературного компонування для цієї мови тощо. Незважаючи на короткий обсяг власне граматики, її альманахову форму (збірник ідіоматичних висловів і літера-

(Закінчення на стор. 16)

Відбулися збори Світової Ради НТШ

Анатолій Карась

ЛЬВІВ. – 15 жовтня відбулися збори Світової Ради (СР) Наукових Товариств ім. Шевченка, у яких взяли участь представники Крайових Товариств різних країн світу.

Головою зборів обрано д-ра Олега Купчинського – голову НТШ в Україні. У праці зборів взяли участь президент Світої Ради академік Національної Академії Наук (НАН) України Леонід Рудницький; генеральний секретар СР проф. Анатолій Карась; голова НТШ у Польщі проф. Стефан Козак; голова НТШ у Словаччині проф. Микола Мушинка; заступник голови НТШ у Канаді проф. Даґмара Турчин-Дувірак; член Президії НТШ. перший заступник голови НТШ в Україні, член-кореспондент НАН України проф. Роман Кушнір; член Президії НТШ, заступник голови НТШ в Україні, проф. Олег Шаблій; представник

(Закінчення на стор. 18)

До 80-річчя ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ В УКРАЇНІ

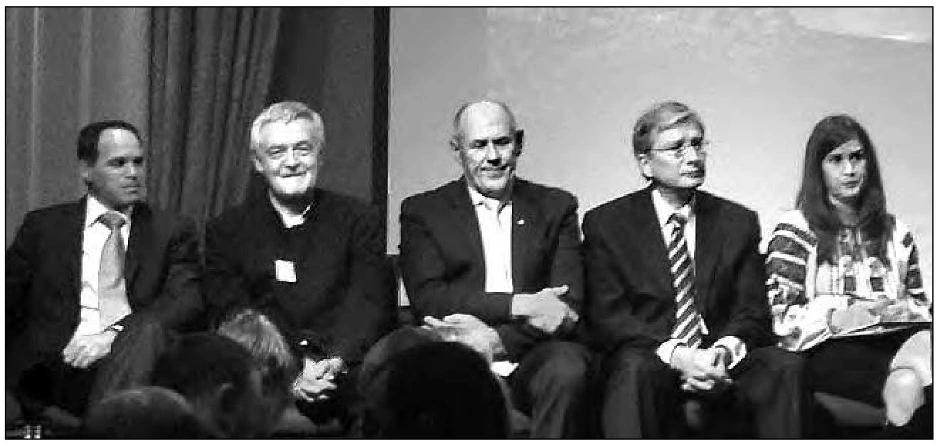
НЮ-ЙОРК

Ірина Мицак

6 листопада в Принстонському університетському клюбі відбулася, за участю відомих істориків та дослідників Голодомору з різних країн світу, наукова конференція „Вимірюючи Голодомор", на якій виступив президент Світового Конґресу Українців (СКУ) Євген Чолій. Він привітав учасників конференції, наголосив на важливості подальшого дослідження і якнайширшого інформування світу про Голодомор-геноцид українського народу та провів сесію на тему „Вивчення Голодомору – майбутні проблеми і майбутні стратегії".

Увечорі цього ж дня Є. Чолій виступив з тематичною промовою в Українському інституті Америки під час відзначення сумної 80-ої річниці Голодомору.

Президент СКУ вручив судді Богданові Футееві та відомому дослідникові Голодомору д-рові Романові Сербинові найвищу відзнаку СКУ – медалю св. Володимира Великого.

Учасники конференції (зліва): Михайло Савків, Ян Пєкло, Стефан Романів, Євген Чолій, Тамара Олексій.

МЮНХЕН

Дарія Блохин

В Посольстві України в Берліні 80-річчя Голодомору 1932-1933 років відзначили 21-22 листопада театральною виставою, а 23 листопада – виставкою малюнків дітей Полтави „Пам'ять в країні – в серці Берліну", того ж дня проведено запалення свічок біля Бранденбурґських воріт.

У Мюнхені 23 листопада Німецько-українське наукове об'єднання провело „круглий стіл" та тему „Україна пам'ятає – світ визнає!", де було заслухано 11 доповідей українських і німецьких науковців та австрійського композитора Штефана-Марії Карла (Зальцбурґ) про написання симфонії про Голодомор в Україні. Доповіді були німецькою і українською мовами, які перекладала Надія Меркер.

В кінці президент об'єднання Д. Блохин винесла на обговорення проєкт „Звернення всіх українців діяспори до Бундестаґу", складений Спілкою українських студентів і зачитаний Катериною Юрянцевою про визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні – геноцидом українського народу. Були зібрані підписи присутніх і долучені до звернення.

Учасники оглянули виставку малюнків дітей Мистецької школи і шкіл Полтави (керівник Валентина Шемчук). В. Шемчук відзначила, що протягом ряду років виставка поповнюється новими роботами юних мистців і ця виставка презентується в Україні, Німеччині, США.

В Українській греко-католицькій церкві в Мюнхені була відслужена Панахида в пам'ять жертв Голодомору. Потім був перегляд кінофільмів з серії „Великий голод 1932-1933 років в Україні".

Ганна Щепко роздала скибки запашного українського хліба. Це був незабутній момент.

Відзначення 80-річчя Голодомору 1932-1933 років відбулися в Гайдельберзі (виступив консул Павло Климків з споминами про свою родину в роки Голодомору), Нюрнберзі (доповідь Вахтанґа Кіпіані з Києва).

Запалення свічок пам'яті в Мюнхені.

ОДЕСА

Сергій Горицвіт

Пам'ять жертв Голодомору одесити вшанували мовчазною ходою і промовистими плякатами. Зранку на будинках з'явилися приспущені державні прапори. До монумента в пам'ять про загиблих мученицькою голодною смертю почалося покладення квітів.

Першими сюди прийшли виконуючий обов'язки посадника міста Олег Бриндак і керівник области Микола Скорик. Військові пройшли урочистим маршем. М. Скорик зазначив, що у ті роки загинули брати й сестри його бабусі, а вона залишилася одна в родині з дев'яти осіб.

Фотовиставка „Український голокост" відкрилася в обласному Центрі української культури. Учасникам цієї акції було також представлено театралізовану літературно-музичну композицію „Чорні жнива скорботи".

Головною подією дня стала масова акція опозиції, в якій узяли участь близько 500 активістів. Вони зібралися біля пам'ятника жертвам Голодомору і поклали квіти. Скульптор пам'ятного знака Іларіон Стадник у напису на ньому навіть не згадав, що йдеться про Україну. Міська рада підтримала його, а націоналісти тоді з цього приводу висловлювали своє обурення. Але схоже, що тепер вони з цим змирилися.

Продовженням акції опозиціонерів стала мовчазна хода під державними прапорами під барабанний дріб вулицями міста. Завершилася хода на Соборній площі акцією „Запали свічку пам'яті" та віче-реквієм у пам'ять про українців, які загинули від рук московсько-більшовицького режиму.

Свічки пам'яті на Соборній площі в Одесі.

МІНЕАПОЛІС

Олександер Полець

Українська громада міст Мінеаполіс і Сейнт-Пол 16 листопада відзначила 80-ту річницю Голодомору-геноциду в Україні. Відзначення організував громадський комітет, який складався з представників греко-католицької церкви св. Константина, православних церков св. Михаїла і св. Юрія та від св. Катерини, громадських організацій, Українського культурного центру

Цьогорічне вшанування пам'яті жертв Голодомору відрізнялося від попередніх тим, що великий захід був зроблений, щоб відтворити пам'ять про людей-рятівників, які рятували поодиноких осіб, родини та цілі села. Списки рятівників стали відомими після того, як зібрані матеріяли про Голодомор стали доступними. У кожній парафії була організована збірка харчів і грошей для допомоги місцевим бідним людям.

Відповідальні за програму були Олександер Полець, Алла Христич, Ніна Хоревич, д-р Володимир Анастас, Павло Яблонський та інші члени комітету.

Скорботна програма відбулася в Українському культурному центрі. При вході до залі всі отримали програмки і свічки. Ведуча А. Христич закликала всіх встати, а молодих учасників з лямпадками вийти наперед. Потім до залі увійшли священики оо. Євген Кумка, Роман Ворончак та Петро Сівко.

Молодь з лямпадками пройшла між рядами людей і запалила всім свічки, а опісля підійшла до сцени і поставила лямпадки до підніжжя „Скорботної дівчини на сцені". Це була повного зросту фотокопія скульптури, яка стоїть перед музеєм Голодомору в Києві. Священики відслужили Панахиду-літію з участю зібраного з присутніх хору під керівництвом дириґента Олексія Христича.

Після Панахиди д-р В. Анастас прочитав проклямацію губернатора штату Мінесота, в якій було проголошено 16 листопада Днем жалоби по жертвах Голодомору-геноциду в Україні 1932-1933 років.

О. Полець виступив з головним рефератом „Ми пам'ятаємо". Після доповіді на сцену вийшли сім читачів, преставників молодіжних організацій, які прочитали дані про рятівників. Читалися їхні імена, де вони жили під час Голодомору, що вони зробили для порятунку інших та що з ними сталося. Ці читання виявилися найбільше успішною частиною програми. Читачами були Ірка Анастазієвська, Андрій Ріпецький, Дем'ян Коломиєць, Дарія Кушнір, Роксоляна, Марія і Зоряна Матлашевські, Світлана Прокопюк.

Композитор Володимир Ілемський виконав власну композицію, „Реквієм", яку він написав п'ять років тому, на 75-ту річницю Голодомору. Коли він вийшов на сцену, А. Христич попросила всіх в залі запалити їхні свічки. В такій атмосфері В. Ілемський виконав свою композиції і пісню „Запалюй свічу, Україно".

На закриття програми всіх встали і разом з хором заспівали „Боже Великий Єдиний". Тоді ведуча запросила всіх до залі, де була приготовлена поминальна вечеря з пісного борщу, пиріжків з горохом та квасолею, чорного житнього хліба та поминального калача, який на Панахиду принесла Марія Пундик-Змага.

Вчені аналізували...

(Закінчення зі стор. 13)

турно стилізованих текстів) та обережність автора у визначенні української мови, О. Павловський своїм виданням наголошує на її важливості для спадкоємности українського суспільства та збереження культури.

Проф. М. Мозер наголосив на політичних аспектах (радше, ніж лінґвістичних критеріях) у розрізненні між мовою та діялектом, та у визначенні стандартизованої мови. Доповідач звернув увагу на дискусії довкола української мови та її майбутнього в романтичну добу (категоричне й оптимістичне визначення Ізмаїла Срезневського), на освітні ініціятиви Кирило-Методіївського товариства, що свідчать про свідомі зусилля інтеліґенції, спрямовані на формування української мови як повноцінної мови суспільства.

Після розгрому кирило-методіївців ці зусилля відновилися наприкінці 1850-их років. Доповідач зокрема зосередився на різнобічній та програмовій діяльності Пантелеймона Куліша, це – „Граматка“ (що включала арифметику), переклад царського маніфесту 1861 про ліквідацію кріпацтва, і передусім, двомовний (бо націлений і на кола російських читачів) журнал „Основа“ (1861-1862), що став ареною програмових критичних та полемічних українських виступів.

П. Куліш передбачав становлення повноцінного українського дискурсу в синтезі літературних здобутків „великої України“ (у складі Російської імперії) та україномовного шкільництва та судочинства габсбурзької Галичини. Ця візія стала дійсністю наприкінці століття.

Доповідач наголосив, що валуєвська заборона „неіснуючої“ (неможливої!) мови наочно засвідчила, що на початку 1860-их років українська інтеліґенція свідомо заанґажувалася до творення освітньо-культурної автономії України, і її зусиллями українська мова справді досягла широко-функціонального рівня.

Й. Ремі розповів про зусилля імперських бюрократів (зокрема поліції), які не зупинялися перед вживанням дезінформації (і навіть підробки) для того, щоб охарактеризувати та переслідувати українських культурних активістів як небезпечних революціонерів. Важливою передумовою Валуєвського циркуляру став перехід інституцій цензури з-під Міністерства освіти до Міністерства внутрішніх справ, яке очолив П. Валуєв.

За умов політичної напруги після польського повстання 1863 року, бюрократи бачили в українофільстві загрозу цілісності імперії, і намагалися пов’язати діяльність київської громади (ліберальних інтеліґентів) з радикальнішими хлопоманами та навіть польськими повстанцями і підпільними організаціями. Але діяльність українофілів провадилася леґальними просвітницькими шляхами крізь місцеві засоби масової інформації.

Доповідач показав, як імперські установи посилено шукали ознаки підривної діяльности серед українських інтеліґентів. Наприклад, брак доказів щодо підривного характеру народницької діяльности Павла Чубинського змусив поліцейські установи зфальсифікувати проклямацію, яка закликала селян підпалювати поміщицькі маєтки (дослідник звернув увагу на загадкові умови та час, коли цю проклямацію було нібито „знайдено“ жандармами). Приписавши цей документ П. Чубинському, поліція отримала необхідні підстави для його вислання з України.

Також не відповідає дійсності твердження цензора Ореста Новицького, одного з „архітекторів“ Валуєвського циркуляру, що всі українські твори, подані до Київського комітету з цензури, було написано поляками. Застосування політичної фальсифікації допомогло імперським органам влади мотивувати фронтальний адміністративний і поліцейський наступ на українофільство.

М. Тарнавський розповів про наслідки Валуєвського циркуляру на прикладі одного письменника, постать якого є ключовою для розуміння української культури другої половини XIX ст.– Івана Нечуя-Левицького. Як зауважив доповідач, наслідки заборони українського слова важко осягнути засобами „гіпотетичної статистики“: що б було, які твори з’явилися б тощо. Однак, на прикладі одного письменника, безпосередньої „жертви“ циркуляру, бачимо наслідки цієї заборони в українському культурному просторі. Валуєвський циркуляр формально не забороняв І. Нечуєві-Левицькому займатися українською белетристикою. Але той самий циркуляр пов’язував українську мову з політичною неблагонадійністю і зокрема розцінював уживання української в освітній та церковній сферах як злочин.

В такий спосіб І. Нечуй-Левицький опинився законопорушником „у квадраті“ – мимоволі ставав „радикалом“. Крім того, в умовах русифікаторської імперської політики випускник Київської богословської академії І. Нечуй-Левицький став викладачем на Холмщині, у школі для греко-католицьких (тобто українських) дівчат – заробляючи значно вищу ставку „за шкідливість“ і пришвидшений стаж, який дозволив йому раніше вийти на пенсію і присвятити себе українській літературі!

Під час свого перебування на польських теренах І. Нечуй-Левицький нав’язав контакти з Галичиною, де він згодом надрукував більшість своїх творів. Таким чином, наголосив доповідач, заборона української мови Валуєвським циркуляром та згодом Емським указом попри безсумнівні неґативні впливи на розвиток українських культурних інституцій призвела саме до тих наслідків, яким ці накази намагалися запобігти з самого початку, а саме: стимулювала утворення спільного українського культурного простору поза кордонами двох імперій. Криміналізація української культурної діяльности підштовхнула інтеліґентів-українофілів до рішучого спротиву імперській образливій дискримінаційній політиці, емоційного анти-російського налаштування, культурного самостійництва і навіть до політичного радикалізму.

У жвавій дискусії взяли участь слухачі та гості симпозіюму, серед яких були професори й аспіранти Торонтського університету, науковці КІУС, члени НТШ, професор славістики Джорджтавнського університету (США) Юрій Мігайчук, представники української громади.

КІУС

Евромайдан в Ню-Йорку

(Фото: Степан Слуцький)

(Фото: Маркіян Гадзевич)

НЮ-ЙОРК. – Море синьо-жовтих прапорів заполонило вулицю перед Генеральним консульством України 8 грудня опівдні, коли у Києві тривав „Марш мільйонів" на знак протесту проти сваволля режиму Віктора Януковича і на підтримку евроінтеґрації України. Майже 2,000 демонстрантів в Ню-Йорку підтримали хвилю протестів на Евромайданах України і підкреслили, що місце України – в Европі. „Це необхідна підтримка народу України, який не скорився сваволі", – заявила наступного дня Ксеня Івасиків у виданні „International Business Time". – Українці почуваються европейцями і прагнуть увійти до европейської спільноти, але цей намір гальмує сучасна влада". Частина демонстрації відбулася також на площі Таймс-сквер.

Демонстрація у Вашінґтоні

(Фото: Яро Бігун)

ВАШІНҐТОН. – 1 грудня 200 українців з столиці та Балтимору прийшли до Білого Дому, щоб вшанувати 22-гу річницю історичного референдуму про незалежність України, коли люди проголосували про вихід з СРСР. Одночасно це була підтримка протесту українців проти відмови уряду України підписати Угоду про асоціяцію з Евросоюзом. Демонстранти зібралися у Меморіяльному парку поблизу Посольства України і пройшли маршем до Білого Дому, несучи прапори США та України і численні плякати. Координатор акції Назар Калівошко зачитав проклямацію з протестом проти сваволля влади у Києві. Провідник гурту „Спів-життя" Віктор Морозов та присутні співали народні пісні і виконали гимни України та США.

Підтримка з Північної Каролайни

(Фото: Марина Капустина)

РОЛЕЙ, Північна Каролайна. – Близько 70 членів Асоціяції українців Північної Каролайни зібралися 7 грудня біля будинку стейтового парляменту на підтримку европейської інтеґрації України. Вони машерували по місту з українськими прапорами та прапором Европейського союзу, несли написи з гаслами проти уряду Віктора Януковича та ствердженням того, що Україна є европейська країна. Про маніфестацію інформувала місцева газета та телевізійний канал. Учасники зібрали спонтанно 686 дол. на допомогу Евромайданові в Києві, котрі вислано до Злученого Українсько-Американського Допомогового Комітету в Філядельфії.

На Евромайдані...

(Закінчення зі стор. 1)

них, технічно виявилися безсилими проти кількасот наших хлопців. Сила духу й мотивація громадян перемогли чисельність і натренованість оплічників влади.

Поранених не було. Дісталося, ясна річ, багатьом хлопцям: подряпини, синці, різані рани, порваний об арматуру і колючий дріт одяг... (Мої джинси відновленню не підлягають, це точно).

Страху в очах не бачив ні в кого, скоріше – тривогу, рішучість і злість. За одну ніч усі ми, хто стояли пліч-о-пліч на тій барикаді, стали якщо не рідними, то друзями напевно.

Коли вже протистояння стихло, схлинув адреналін, лише тоді у декого голос затремтів і очі стали мокрими – від радости спільної перемоги. Тактичної, локальної, але такої важливої перемоги. Окремим офіцерам „Беркуту" й „Гепарду" теж руку потиснув: бачив, як вони прикривали собою і своїх бійців, і декого з нас. Дякую вам за підтримку листами, дзвінками, смс... Мобілка згасла швидко, тож прочитав їх уже зранку...

Напевно, така напружена ніч у нас з вами не остання. Тож короткий перепочинок – і знову на Майдан!

(„Українська правда")

Анатолій Гриценко – колишній міністер оборони України, депутат Верховної Ради, голова партії „Громадянська позиція". Полковник запасу.

Евромайдан перед Посольством України

ВАШІНҐТОН. – 4 грудня після церемонії освячення наріжного каменю під Меморіялом жертвам Голодомору у Вашінґтоні, група учасників перейшла до Посольства України і там провела акцію за евроінтеґрацію України, відставку Кабінету міністрів Миколи Азарова, міжнародний незалежний розгляд і покарання винних за силовий напад на київський Евромайдан вночі 30 грудня та за відставку Президента Віктора Януковича і скликання позачергових президентських виборів з чітко визначеним стратегічним курсом України. Демонстрацію відкрив молитвою „Отче наш" та нею провадив колишній президент Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) Аскольд Лозинський. Теперішній заступник президента УККА Андрій Футей прочитав заяву УККА. Опісля виступав заступник голови Української громадської організації „Помаранчева хвиля" з Чикаґо Ігор Худик. Виступали й інші учасники. Зроблено заяву проти Москви як головного аґента протиукраїнської та протиевропейської політики. Співали гимн України та патріотичні пісні. Приблизно після однієї години до демонстрантів вийшов Посол України Олександер Моцик, який здебільшого повторив риторику В. Януковича, що Україна все ж таки на евроінтеґраційному курсі та що справа силового розгону Евромайдану у Києві буде розглянута відповідними органами. Учасники відповіли закликом: „Янукович – у відставку" і заспівали „Боже Великий, Єдиний".

Пресова референтура УККА

25 років...

(Закінчення зі стор. 8)

Багато в напрямку дослідження спадщини Т. Шевченка зробила Асоціяція україністів Литви, яку з 1992 року очолювала Н. Непорожня і членами якої були люди різних національностей, об'єднані любов'ю до України та бажанням пізнати її культурну й історичну спадщину. Заслугою Асоціяції було те, що 1993 року видавництво „Вага" випустило фототипний варіянт „Кобзаря" Т. Шевченка польською мовою в перекладі В. Сірокомлі (1863 рік). Вихід цієї книги був передбачений до міжнародної конференції „Литва-Україна: історія, політологія, культорологія" (28-30 вересня 1993 року), у якій взяли участь україністи, історики, мистецтвознавці, політологи з Литви, України, Чехії, Канади, Польщі та Білорусі.

На той час в Литві жили два українські священики – о. Володимир Прокопів та о. Атанас Фіґоль, але вони були вже досить поважного віку. Потрібні були молоді, освічені люди. Громада вирішила домагатися прав на церкву Пресвятої Трійці, бо вона була найбільш вартісною для українців в історичному пляні. Почуття небувалої радости охопило всіх, коли в церкві, звідки вивезли купи сміття, о. Ярослав Лесів відправив першу Службу Божу.

18 лютого 1991 року релігійну громаду зареєстрували як католицьку спільноту східнього обряду, а 4 липня того ж року міська рада передала у власність релігійній спільноті будівлю церкви та дзвіницю. На прохання церковного комітету Івано-Франківський ординарій Софрон Дмитерко, послав до Вільнюсу о. Павла Яхимця, який своєю жертовною працею та терпінням поступово відновлює святиню. Міська влада передала також приміщення, в якому колись жив св. Йосифат Кунцевич і Вільнюська церковна громада мріє зробити там музей українського святого, але фінансові труднощі не дають можливості це зробити.

10 листопада відбулася наукова конференція на тему „Греко-Католицька Церква в історії Великого Князівства Литовського", на якій представили свої доповіді проф. Марко Мельник, о. проф. Ярослав Москалик, о. Артур Маслей (усі – з Польщі). Після конференції відбулася Служба Божа, яку прикрасив церковний хор з храму Успіння Пресвятої Богородиці і священомученика Йосафата з Варшави під орудою диригента Луки Рея.

Під час свята „Громаду українців Вільнюсу" щиро привітав Посол України в Литві Валерій Жовтенко, гості зі Львова Юрій Романишин і Андрій Рой, представники інших національних спільнот (білоруси, латиші, румуни-молдовани, вірмени, греки, азербайджанці, росіяни) та гості з інших осередків (Клайпеди, Йонави, Вісаґінасу). Спогадами про створення та перші кроки Громади поділилися В. Капкан, Л. Жильцова-Вусик, Ю. Паньків.

Заключним акордом свята був музичний подарунок з України від народного сімейного ансамблю „Кожушки", а також від колективу „Калина" з Вісаґінасу. Присутні співали разом з артистами.

Відзначили 25...

(Закінчення зі стор. 8)

гає у співпраці в екологічній галузі, у Ляйнфельден-Ехтердінґені – в медичній, а в Остфільдерні – у підвищенні кваліфікації учителів і викладачів та навчанні студентів".

На урочистостях побували німці з інших земель країни, аби засвідчити свою відданість Полтаві, з котрою їх розлучили різні життєві обставини.

Полтавське обласне відділення Міжнародної організації „Жіноча громада" представило малюнки дітей Полтавщини до великих річниць в українській історії й літературі, 80-річчя Голодомору 1932-1933 років в Україні, 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка. 21 листопада виставку було представлено у Посольстві України в Німеччині для німецьких глядачів і для співвітчизників.

До обласної наукової бібліотеки ім. Івана Котляревського, міської центральної бібліотеки, книжкової збірки Центру німецької культури „Відродження", який діє в Полтавському університеті економіки і торгівлі, передані книги „Фільдерштадт-Остфільдерн-Ляйнфільден-Ехтердінґен: 25 років партнерства з містом Полтавою. 1988-2013".

Валентина Шемчук – Заслужений працівник культури України, голова Полтавського обласного відділення Міжнародної організації „Жіноча громада".

Відбулися збори...

(Закінчення зі стор. 13)

НТШ у Польщі проф. Василь Назарук; секретар-референт Світової Ради д-р Ореста Лосик.

На збори СР надійшли привітання від усіх Крайових НТШ, а також від осередків в Польщі, Словаччині, Швайцарії. Від Західньоевропейського крайового НТШ привітання прислав його новообраний голова, проф. Володимир Косик. Крайові НТШ прислали також звіти за попередні роки роботи. Найбільшим за обсягом виконаної наукової роботи є звіт від НТШ в Канаді.

У доповіді Президента СР Л. Рудницького порушувалися питання щодо перенесення інформації з архівів та наукових праць на електронні носії, а також справу залучення молодих науковців до членства в НТШ. Голова Товариства в Україні О. Купчинський повідомив, що усі томи „Записок НТШ", починаючи від першого, є вже оцифровані, включно з тими томами, що видаються за кордоном. Ця трудомістка праця здійснювалася за організаторської підтримки Національної бібліотеки у Києві.

Проте є ще ряд інших видань, які чекають на таке ж опрацювання, насамперед архіви НТШ у Національній бібліотеці ім. Василя Стефаника, Центральному Державному архіві у Львівській області тощо. Також це стосується архівів НТШ в Сарселі (Франція).

Найскладнішим питанням роботи Світової Ради залишається ратифікація нової редакції Статуту СР. Ґрунтовно це питання розглядалося на зборах СР 11 листопада 2009 року, де була утворена спеціяльна Статутова комісія. Комісія підготувала остаточний проект Статуту, він пройшов апробацію на Президії НТШ в Україні й опублікований у весняному 47 числі „Вісника НТШ" 2012 року – для розгляду і схвалення Крайовими НТШ до червня 2014 року.

Занепокоєно відбулося обговорення стану справ з діяльністю Західньоевропейського крайового НТШ (голова – проф. В. Косик) та осередку НТШ в Польщі (голова – проф. С. Козак). Запропоновано провести збори польського осередку Товариства й визначитися з перспективами діяльности та інформацію про це надати до СР до весни 2014 року.

Під час нарад було продовжено каденцію діючого Президента СР проф. Л. Рудницького та Генерального секретаря СР проф. А. Карася, терміном на один рік.

Докладно обговорено питання видання „Вісника НТШ". Ухвалено здійснити новий добір кадрів в редакції журналу і роздобути на це відповідні фонди.

Анатолій Карась – Генеральний секретар Світової Ради Наукових Товариств ім. Шевченка.

Крайова Управа Братства Колишніх Вояків
1-ої Української Дивізії Української
Національної Армії в ЗСА
ділиться сумною вісткою, що відійшов у вічність

св. п.

Роман Кобрин

Колишній підстаршина артилерії, 1-ої Української Дивізії „Галичина", Довголітний секретар Крайової Управи Братства в ЗСА.

Цією дорогою висловлюємо глибоке співчуття дружині Ользі та синові Романові молодшому з його дружиною Данієл.

Вічна Йому пам'ять!

Крайова Управа 1-ої Української Дивізії
Української Національної Армії в ЗСА

Ділимося сумною вісткою, що 6 жовтня 2013 року у Ґарфілд, Н. Дж., проживши 92 роки, відійшла у вічність дорога Мама

св. п.

Катерина Туркоць

з дому Піпка

вдова св. п. Йосифа, мама св. п. Івана.

К. Туркоць народилася в Україні. До США прибула у 1948 році. Проживала у Ґарфілд, Н. Дж. від 1961 року. Була членом Української католицької церкви св. Миколая в Пасейку та Сеніорів св. Миколая.

Похоронні Відправи відбулися 13 жовтня 2013 року в церкві св. Миколая в Пасейку, Н. Дж., а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

У смутку залишився син Йосиф з дружиною Дженифер та дітьми Mary, Alexandra, John.

Вічна Їй пам'ять!

З глибоким жалем повідомляємо родину, друзів і знайомих, що 26 листопада 2013 року в Iselin, NJ, з Божої волі відійшов у вічність, проживши 87 років,

св. п.

Роман Богдан Кобрин

народжений 26 червня 1926 року в Порохнику, Україна, брат св.п. Ірени Жуковської та Володимири Ґіль, стрілець 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії.

У глибокому смутку залишилися:
дружина - Ольга (з дому Захарків)
син - Роман мол. з дружиною Danielle
сестрінок - Ігор Ґіль
ближча і дальша родина в США і Україні.

Панахида була відправлена 29 листопада в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніоні, Н. Дж.

Заупокійна Божественна Літургія була відправлена 30 листопада в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак похорону відбувся на Українському цвинтарі св. Марії у Факс-Чейсі, Па.

Вічна Йому пам'ять!

Для вшанування пам'яті Покійного просимо бажаючих складати пожертви на:

„Вісті Комбатанта" - Veterans' News
c/o Mrs. Olga Kobryn
607 Hampton Ln.
Iselin, NJ 08830

The Ukrainian Museum
222 East 6th Street
New York, NY 10003

St. John the Baptist
UC Church
719 Sanford Ave.
Newark, NJ 07106

У 7-му СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п.

ІРЕНИ з ДУМАНОВСЬКИХ ФЕРЕНЦЕВИЧ

Заупокійні св. Літургії
будуть відправдені

в четвер, 19-го грудня ц.р.

у таких українських католицьких церквах:
• Вознесіння Христового в Чорткові
• св. Миколая в Пасейку, Н. Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 10 листопада 2013 року у Торонті відійшла у вічність

св. п.

ІРЕНА ЯРІШ

з дому БАРАН

вдова інж. Василя Яріша

Народилася у Львові 3 березня 1926 року.
Закінчила ґімназію у Зальзбурґу.
Проживала в Монтреалі а далі у Торонті.
Довголітня членка Ліґи Українських Католицьких Жінок Канади - відділ при церкві св. о. Миколая у Торонті.
Видала книжку «Українці в Берліні», якої головним співавтором був її покійний чоловік.

Похорон відбувся у четвер, 14 листопада в церкві св. о. Миколая у Торонті.
Св. п. Ірена Яріш похована на цвинтарі Парк-Лон.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 25 жовтня 2013 року відійшла у вічність

св. п.

Рома (Добрянська) Лоско

У глибокому смутку залишилися:
чоловік - Іван
донька - Таня Черкас з чоловіком Мирославом і сином Адамом
сестри - Ляриса Головата з донькою Наталкою Майкел і чоловіком Тимком
- Наталка Мигаль з чоловіком Іваном Копервасом і дітьми Івасиком і Іною
брат - Андрій Мигаль з дітьми Юліяном і Диланом
вуйко - Орест Ґалан
ближча і дальша родуна в Америці й Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Шановні читачі! Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на Пресовий фонд!